

DIRVA

"ŽYDŲ KLAUSIMAS"

IZRAELIO — EGIPTO PALIAUBOM PASIBAIGUS

Kai šios eilutės buvo rašomos, Izraelio-Egipto paliaubos buvo pasibaigusios, tačiau naujos kautynės dar nebuvo prasidėjusios ir buvo vilties, kad jos ir neprasidės. Paliaubom baigiantis Egipto prezidentas Sadat padarė diplomatiškai gudrų žygį. Sutikdamas pripažinti Izraelį, jis už tai reikalavo Izraelio kariuomenę atitraukti iš po 1967 m. "šešių dienų" karo okupuotų teritorijų, pabrėždamas, kad noris skubiausiai atidaryti Suezą kanalą. Kad Izraelis turėtų pasitraukti iš tų okupuotų teritorijų, tačiau su nežymiais sienų pakeitimais, sutiko ir prezidentas Nixonas savo raporte apie užsienio politiką. Kaip žinia, Izraelis "sveikino" Egipto nutarimą pripažinti Izraelį, ką prezidentas Nasseris atsisakė padaryti, tačiau vien už tai atitraukti savo kariuomenę iš okupuoto Sinajaus atsisakė. Izraelis toliau laikosi savo nusistatymo kad pirmiau tiesioginė derybose su arabų valstybėmis turi būti apspręstos taikos sąlygos ir nustatytos naujos sienos, kokios -- Tel Avivo valdžia aiškiai nepasakė, tačiau pabrėžė, kad jos turinčios būti "saugios". Tik po to Izraelis atitraukė savo kariuomenę.

Susidariusioje situacijoje buvo visai logiška, kad Maskva pasiūlytų keturių didžiųjų (JAV, Sovietų Sąjungos, D. Britanijos ir Prancūzijos) vardu priversti Izraelį

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

pasitraukti ir eventualiai pravesta demarkacijos linija į Rytus nuo Suezų kanalo būtų pavesta saugoti tų keturių valstybių daliniams. Jei Maskvos svarbiausias tikslas yra atidaryti Suezą kanalą susisiekimui kad tuo būdu sustiprinus Sovietų įtaką Indijos vandenynė, toks keturių įsikūsimas būtų Maskvos laimėjimas. Iš antros pusės ir Washingtonui toks sprendimo būdas galėtų patikti dėl tos paprastos priežasties, kad pagerintų JAV - arabų santykius ir tokiu būdu leistų laisviau konkuruoti su augančia sovietų įtaka. Iš tikro, paskutinėm savaitėm, paaiškėjus JAV nusistatymui apie Izraelio okupuotas teritorijas, tie santykiai buvo gerokai atlyžę. Už tat būta šansų, kad JAV ko gero su pasiūlymu "padiktuoti" taiką sutiks. Tačiau prezidentas Nixonas savo paskutinėje spaudos konferencijoje aiškiai pasakė: "The question is whether the United States will impose a settlement, the answer is no."

Galima sutikti, kad jei sovietams taip svarbus Suezų kanalo atidarymas, tai JAV nėra jokio reikalo skubintis padėti tą tikslą pasiekti, daugiau tačiau turbūt nusvėrė vidaus politikos sumetimai. Nors už Nixoną per rinkimus balsavo nedaug žydų, jam svarbu palaikyti jų

tarpe tą nuomonę, kurią pareiškė Izraelio min. pirm. Golda Meir: "Izraelis Baltuosiuose turi draugą!"

Reikia pastebėti, kad Amerikos žydų tarpe, o jų JAV yra per 6 milijonus, po pergalės '6 dienų kare' labai pakilopatriotizmas ir tautinė savigarda. 95% jų, pagal Neeweek, yra ištikimieji, kad JAV turi padėti Izraeliui diplomatiniai ir ginklais (2% -- ne) ir beveik pusė (49%) mano, kad dėl Izraelio JAV turi rizikuoti karu. Tuo tarpu milžiniška dauguma žydų yra nusiteikę prieš Vietnamo karą. Bet jei JAV turi padėti Izraeliui, kodėl jos neturėtų padėti kitiems? Toks klausimo pastatymas, atrodo, gerokai sumažino opoziciją prezidento Nixono Vietnamo karo vedimo būdai.

Žydų įtaka JAV gyvenime geriausiai pabrėžia sekanti statistika. Kai 57% visų JAV gyventojų yra darbininkai, žydų jų tarpė tėra 22% bendro jų skaičiaus. Tarnautojų (white-collar) jų yra 22%, kai tuo tarpu visų Amerikos gyventojų tik 10%. Profesionalų (gydytojų, advokatų etc.) žydų proporcingai yra dvigubai daugiau negu kitų, o menadžerių, savininkų ir aukštųjų imonių pareigūnų beveik tris kartus daugiau (35% prieš 13%). Jų proporcingai daugiau yra ir aukštesnėse uždarbio klasėse. Visa tai reikia turėti galvoje svarstant JAV politiką Izraelio atveju.

Idomu, kad Izraelio egzistencija iškėlė 'žydų klausimą' ir pačioje Sovietų Sąjungoje. Tuo reikalu prieš porą savaičių Bruselyje net buvo suauktas 750 žydų organizacijų kongresas, kurio tikslas buvo pasmerkti antisemitizmą Sovietų Sąjungoje ir išreikalauti leidimą iš Sovietų Sąjungos žydams išvažiuoti į Izraelį, kuriam labai svarbu padidinti žydų populiaciją.

it on your country's soil.

We plead with you not to return them to the murderous clique of Kremlin. By falling into Communist hands they would meet a fate worse than death.

Atlikite lietuvių pareigą, pasiųskite telegramas šiandien.

ALT Clevelando
Skyriaus Valdyba

(Nukelta į 2 psl.)



JAV ir Kanados LB IV Dainių šventės, kuri įvyks liepos 4 d. Chicagoje, Vykdomojo komiteto "keturi didieji". Iš kairės: pulk. Antanas Reklaitis -- vicepirm., Stanley Balzekas, Jr. -- vicepirm., Dr. Gediminas Balukas -- vykd. komiteto pirm. ir muz. Petras Armonas -- vicepirm. ir muzikinės komisijos pirmininkas.

V. Noreikos nuotrauka

VASARIO 16 PAS NEOLITUANUS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį Chicago neolituantai minėjo savo sueigoje, Lietuvių Tautinių Namų būstinėje.

Sueiga atidarydamas pirm. A. Augaitis pakvietė susikaupimo minute pagerbti visus kritusius ir kovojusius dėl Lietuvos laisvės.

Toliau savo zodyje A. Augaitis, kvietė jaunuosius kolegas į darbą Lietuvos laisvės byloje. "Dirbti mes visuomet rasime ką!.. vienu ar kitu Lietuvos klausimu, galime rašyti laiškus į Washingtoną. Taip pat rašyti į įvairius Amerikos

žurnalus ir aplamai į spaudą... Mokindamiesi mes kasdien turime progą kalbėti apie lietuvių ir Lietuvą..." — kalbėjo pirminkas.

Vėliau trumpą dienos temą paskaitą skaitė filisteris J. Valkiūnas.

Tradicinėse ceremonijose dviem junjorėm: Audonei Simonaitytei ir Rimvydai Valiukenaitei uždėtos Neolituania spalvos.

Pabaigoje D. Vaitkevičiūtei vadovaujant eilė korporančių paskaitė vaizdų iš S. Rūkienės Sibiro kančių apybraižų. (m.v.)

Filisterio Jono Valkiūno žodis

Kiekviena šventė yra prasminga. Tos, arkitos šventės rėmuose, žmogus įgauna vienokią ar kitokią nusiteikimą. Nereikia čia mums nagrinėti Kūčių, Kalėdų, Naujųjų Metų, ar Liepos 4 dienos švenčių. Kiekviena jų duoda žmogui skirtingą nuotaiką.

Vasario 16 - tosios šventėje, nerasi lietuvių, nežiūrint kur jis gyvena, kaip jis gyvena, linksmas ar liūdnas, bet ši diena nepraeina be susikaupimo, be giles-

nio pagalvojimo apie lietuviškus reikalus. Kiekvienas, jaučiasi lietuviu savo viduje sau vienas kalba. Nereikia jam iš šalies patarimų, išmetinėjimų ar pajukimų. Jis pats kalbėdamas su savim -- bus geriausias sau teisėjas.

Žvilgsnis šią dieną į mūsų jaunimą... Jaunimas, niekad savęs neteisai, niekad savęs nepelgia... Visi jo keliai švieži, gražūs ir geri... Ir žvelgiant į juos iš lietuviško taško mūsų filisteris dr. Leonas Kriaučiūnas vienoj savo paskaitoj yra pasakęs: "Nereikia pykti, jei jaunieji gimę ar svetur užaugę lietuviškus reikalus supranta kitaip. Mūsų vyresnieji, kitų aplinkybių skatinami rūpinasi tautos likimu. Be to ypač prigimta ir natūrali meilė savam kraštui, saviesiems broliams, noras su jais būti, bendrauti ir bendru dvasiniu palikimu dalintis... Mūsų jaunieji šitokio dvasinio palikimo neturėjo progos pajusti... Tai yra didelė spraga... Tą spragą stengiamasi užpildyti, sukuriant savą, arimą atmosferą... Toje atmosferoje jaunimas turėtų jaustis savas, lygtikruos, savuos namuos"... Prateisdamas dr. Leono Kriaučiūno

mintį, turiu pastebėti, kad mūsų jaunimas, kuris laikosi arčiau tos lietuviškos atmosferos, tas išsiaugina savyje tą prisirišimą ir norą dirbti tėvų žemės gerovai ir laisvei.

Minint Vasario 16-tąją, visuos pasaulio kampe lietuvių įvairiais būdais prisimena sau ir pasauliui Lietuvos skriaudą ir nelaisvę. Ar čia lietuviškų reikalų esąs jaunimas, nesutalpina savo širdį pyktį čia ir noro keršyti Lietuvos pavergėjui... Norėtų ką nors daryti, norėtų ta prasme judėti. Bet pasaulinė padėtis, Lietuvos atžvilgiu, tokia rami ir abejinga. Visi tik žodžiais skaudančią lietuvių širdį ramina ir tuo viskas baigiasi... kol ir vėl ateina panaši diena... O jaunieji norėtų veržtis, veikti, skubiai ir efektingai...

Tą jaunimo veržlumą visu ryškumu teko pamatyti, kai iš Pavergtos Lietuvos mūsų broliams nepasisekė į Laisvą pasaulį patekti... Tiek tėvo ir sūnaus Brazinskių, tiek Vytauto Simokaicio, tiek Simo Kudirkos troškimas laisvės, mūsų jaunimo buvo giliai suprantas ir bene pirmą kartą Amerikoje, jaunas lietuvis degas neapykanta Lietuvos pavergėjui, stojo prieš viso pasaulio akis ginti žudomo lietuvių, ginti Lietuvos laisvės troškimą... Čia mūsų jaunimas, garsiai pasauliui rėkė: "Mes esame lietuvių, mes norime Lietuvos laisvės!"...

Šių tragiškų įvykių metu, gal ne viena jauna lietuviška širdis giliai pajuto, kad reikia dirbti, bet drauge reikia laukti ir turėti kantrybės, kol ateis diena, Lietuvos Laisvės sprendimo diena... Gal teks ir ilgai tos dienos laukti, gal dar dabartinio jaunimo vaikams turės vėl į gatves išeiti su plakatais, pa-

(Nukelta į 3 psl.)

BRAZINSKAI PAVOJUJ

Turkijos Vyriausias Teismas nusprendė, kad P. ir A. Brazinskai gali būti grąžinti sovietams. Šis sprendimas panaikina žemesnių teismų sprendimus ir tuo pastato abu Brazinskus dideliame pavojuje. Atrodo, kad galutinį sprendimą šiame reikale darys Turkijos vyriausybė.

Prašome labai skubiai siųsti telegramas Turkijos Prezidentui ir Ministrui Pirmininkui prašant neišduoti Brazinskių sovietams.

Telegramas siųsti:

His Excellency Cevdet
Sunay
President of Turkey
Ankara, Turkey

His Excellency Suleyman
Demirel
Prime Minister of Turkey
Ankara, Turkey

Telegramos pavyzdys:

Please do not extradite father and son Brazinskas to the Soviets. To return these refugees would be worse than murdering them.

Arba

We appeal to you to spare P. and A. Brazinskas, Lithuanian nationals and refugees from communist terror, who last year seized a Soviet plane and landed



LB Brighton Parko apyl, Chicagoje Vasario 16 minėjimo dalis programos vykdytojų. Iš kairės: J. Šiajūs, apyl. v-bos pirmininkas, Rūta Jonynaitė-Juškenė, -- taut. šokių mokytoja, Laima Petravičiūtė, gerai pravedusi minėjimo programą, Lidiya Jadviršytė, Ažuolas Stelmokas ir Nora Spurgytė -- dalyvavę programos išpildyme. Minėjimas įvyko š.m. vasario 28 d.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS,

VASARAI PASIBAIGUS...

Su pasibaigusiu vasario mėnesiu, pasibaigė (oficialiai) ir mūsų vasara Australijoje. Ruduo eiliniame gyvenime daug skirtumo neatnešė. Oras yra vistiek gražus, savaitgaliai žmonių yra daugumoje praleidžiami gražiam Sydneyje pajūryje, besimaudant ir besidžiaugiant savuoju nerūpestingu savaitgaliu. Gal būt vasaros malonumų pabaigą daugiau pajaučia tik besimokantis jaunimas, studentija. Po nepilnų trijų mėnesių atostogų, jie ir vėl susiburia savo intensyvią moksliniam darbui.

Su kiekvienais metais ir Australijos lietuvių šeima padidėja mokslus baigusiais, daugumoje jau čia gimusiais, lietuviais, kai dar daugiau pačių jaunųjų pradeda savo pirmuosius akademinius žingsnius paskiruose Australijos universitetuose. Ir reikia tik džiaugtis, kad Australijos lietuviai, savo procentiniu skaičiumi, kas liečia savųjų vaikų aukštąjį mokslą, stovi daug aukščiau už vietinius australus ir daugelį kitų naujųjų ateivių grupių.

Sydneyje veikia trys pagrindiniai universitetai, tai būtent: pats pirmasis ir seniausias Australijoje Sydneyje Universitetas, kurio vardas yra labai gerai žinomas ir už Australijos ribų, antrasis šios valstijos New South Wales vardu pavadintas ir pats jauniausias Macquarie Universitetas. Be šių Sydneyje universitetų, į kuriuos šiais metais, dėl vietų stokos, negalėjo papulti virš kelių tūkstančių studentų, dar veikia ne pilni universitetai Newcastle, Wollongong ir Armidale miestuose ir kitų aukštųjų mokyklų.

Džiugu Sydneyje lietuviams, kad šiuose paskiruose mūsų valstijos universitetuose lektoriauja ir gražus skaičius mūsų akademikų, iš kurių paminėsiu: prof. dr. A. Kabaila, dr. V. Doniela, dr. D. Kairaitis, P.A. Ivinskis, dr. Z. Zakarevičius, D. Labutytė ir kt. Australijos lietuvių akademinė šeima vis didėja ir didėja, papildydama savo eiles naujaisiais, aukštuosius mokslus baigusiais, lietuviais.

Sydneyje labai gražiai veikia Filiterių Būrelis, kuriam vadovauja ekonomikas Vytenis Šliogeris ir kuris savo tarpe turi gana gražų skaičių jau čia baigusią akademikų. Jie dažnai suruošia, ne tik savųjų, bet ir kitataučių akademikų tarpe, diskusinius vakarus, kur pasidalina bendraisiais akademineis klausimais, tuo pačiu iškeldami ir Lietuvos vardą. Taip pat mūsų jaunieji filisteriai palaiiko draugiškus ryšius ir su senaisiais, Lietuvoje baigusiais universitetus, lietuviais, pakviesdami juos į savo rengiamus parengimus, kas yra tikrai sveikintina ir gražu.

Vis daugiau ir daugiau Australiją ir joje gyvenančius lietuvius aplanko lietuviai iš kitų pasaulio kraštų. Praeitą savaitę su amerikiečių gydytoju ekskursiją Sydneyje lankėsi dr. Vincas ir Giedrė Širmėnai, kurie ta pačia proga aplankė be kitų savo pažįstamų ir savo mokslo draugus daktarę ir dantų gydytoją J. ir K. Bagdonavičius.

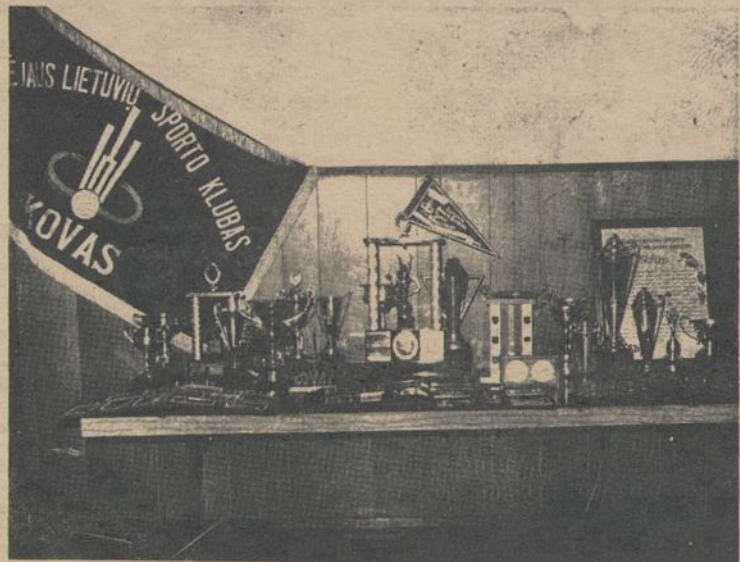
Taip pat kovo mėnesį Australijos paskiruose miestuose lankosi Milda Lenkauskienė, PLB vicepirmininkė ir dr. Ed. Lenkauskas, JAV LB Tarybos vicepirm. Šių gerbiamų svečių ypatingai laukia mūsų jaunimo organizacijų vadovai ir patys jaunieji, nes bus labai įdomu plačiau pasišneketi ir aptarti visus reikalus dėl ateinančių metų II-jo P.L. Jaunimo Kongreso, kuriuo kaip kad ir buvusiu pirmuoju, Australijos lietuvių jaunimas yra labai susidomėjęs ir tikisi jame gausingai dalyvauti.

Prieš kelerą dienų Australijoje tarnybiniiais reikalais iš Vokietijos lankėsi dr. Jonas Norkaitis, kuris čia sutiko savo senų studijų draugų iš Tuebingeno universiteto.

Australijos lietuviai gali tikrai didžiulius savaisiais dailininkais, kurie tur būt daugiausiai lietuvių vardą kelia kultūriniame ir meniniame Australijos gyvenime. Ypatingai gražiai reiškiasi Sydneyje dailininkai: Vaclovas Ratas, Henrikas Šalkauskas, Ieva Kubos, Leonas Urbonas (šiuo metu viešintis Amerikoje) Vladas Meškėnas, J. Janavičienė, Algirdas Šimkūnas (šių metų pradžioje miręs) ir nemažai jaunųjų, kaip U. Kazokaitė, Meškėnaitė ir kt. Jų darbai, parodos ir, ypatingai atsiekti laimėjimai, labai daug ką pasako ir daugumą jų jau iškelia ir už Australijos ribų.

Prieš kelias savaites paskutinį gražų laimėjimą atsiekė sydneyje Ieva Kubos, laimėjusi šiais metais NSW Art Gallery Pring Memorial Archibald suruoštą konkursą. Didysis Sydneyje dienraštis "Sydney Morning Herald", aprašydamas jos laimėjimą ir įdėdamas jos nuotrauką, pavadino aprašymą "Saulė šviečia jos mone". Ir tikrai, levos Kubos ne tik darbuose, bet ir visoje jos sieloje šviečia maloni saulė. Visuomet besišypsanti ir maloni ji neatsisako padėti lietuviškoms organizacijoms, paskirdama dovanomis savo vertinguosius paveikslus. Jos darbuose labai dažnai atsispindi Lietuvos vaizdai, surišti su dabartimi. Jinai už savo darbus, išstatytus įvairiose parodose, jau buvo apdovanota 22 kartus ir savo parodas yra turėjusi Sydneyje, Newcastelyje, Adelaidėje ir kitose parodose su savo darbais yra dalyvavusi: Japonijoje, Pietryčių Azijoje, Amerikoje, Londone ir kt., kai jos darbus turi įsigiję Canberros, Sydneyje, Brisbanės, Adelaidės, Pertho, Newcastelio, Kual-Lumpur ir New Yorko meno galerijos.

Vasario 27 dieną didžiulėje Ukrainiečių salėje, Sydneyje lietuvių sportininkai atšventė savo įsikūrimo 20-tį. Dalyvaujant apie 450 svečių, buvo iškilmingai paminėta 20-čio metų eiga, iškeliant pirmuosius steigėjus ir supažindinant svečius su per tą eilę metų dirbusiais šiame klube sportininkais. Prie garbės svečių stalo mėtėsi kone visų Sydneyje lietuvių organizacijų atstovai, kurių vadovaujamos organizacijos per tą eilę metų yra daug padėję ir parėmę sportininkus. Pagrindiniais kalbėtojais buvo: Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto V-bos pirm. specialiai atvažiavęs iš Melbourne J. Tamošiūnas, Sydneyje LB pirmininkas A. Reisgys, "Kovo" Garbės Narys kun. P. Butkus, vienas iš pirmųjų steigėjų iš sostinės atvykęs P. Pilka, buvęs pirmininkas H. Meilūnas ir dabartinis pirmininkas V. Daudaras.



Dalis dovanų su vėliava dvidešimtmčio baliaus metu, Prieky Vlioko pirm. dr. J.K. Valitno pereinamoji dovana.

"ŽYDŲ KLAUSIMAS"...

(Atkelta iš I psl.)

dinti savo gyventojų skaičių. Negali sakyti, kad antisemitizmo Sovietijoje nebūtų, tačiau iš kitos pusės žydai sovietinėje sistemoje geriau įsitaisė už kitas tautybes. Nors žydai sudaro tik 1,2% visų Sovietijos gyventojų, kas septintas gydytojas yra žydas, kas aštuntas sovietų žurnalistas yra žydas, kas dešimtas teisininkas -- žydas, kas ketvirtas kompozitorius -- žydas. 9% visų Lenino ordino kavalielių yra žydai. Dvigubai daugiau žydų baigia universitetus negu kitų tautybių žmonių (iš 10.000 sovietų piliečių 315 žydų ir tik 182 ne-žydai baigia aukštuosius mokslus.)

Turėdama galvoje tuos skaičius, Maskva nudavė esanti tuo kongresu baisiai pasipiktinusi, o žydai iš savo pusės turėjo paaiškinti, kad Sovietija yra nė vienos, bet visų joje gyvenančių tautų kalėjimas.

Čia tektų pridėti, kad daugumas 3,5 milijonų Sovietijos žydų yra praktiškai taip surusėję, kad dažnai pasuose nurodo

esą rusai. Tik apie 470.000 nurodę kalbą ir žydiškai. Atrodo, kad žydiškai (Jiddisch) nemokėjo ir į Bruselį pasiųstas sovietinių žydų delegacijos vadas generolas Dragunski. (Žydų delegacija, aišku, kongrese nedalyvavo, bet visiems, kas norėjo klausyti, aiškino apie žydų, 'laisves' Sovietijoje).

Lygiai kaip ir suamerikonėję žydai nėra bešališki Izraelio byloje, taip ir surusėję Sovietijos žydai negali būti visiškai bešališki. Ir su trijų su puse milijonų iškilių piliečių nuomone, kad ir netiesiogiai, turi skaitytis ir Maskva. Tai be abejojimo pliusas Izraeliui. Kiekvienu atveju šiais metais, atrodo, į Izraelį daugiau emigruos žydų negu praeitais metais -- 1970 metais tokių buvo apie 1.000.

Dėl to galima turbūt teigti, kad nei JAV nei Sovietija negali Izraelio problemos laikyti savo užsienio politikos klausimu -- jis per daug susijęs su jų piliečių įtakingos dalies, nors kartais ir prigesusiais tautiniais jausmais.

Sydneyje sportininkai, kurie per paskutinius metus vėl smarkiai išaugo ir sustiprėjo, yra viena iš stipriausių jaunimo organizacijų čia ir tai užkrentavo kiekvienas kalbėtojas. Jų darbas buvo ir yra labai reikšmingas mūsų jaunumėnės gyvenime, ypatingai tuo, kad jie, be aktyvaus sporto, turėjo ir savo tautinių šokių, vaidinimų ir menininkų paskiras grupes.

Baliaus meninę dalį išpildė iš Melbourne specialiai atvažiavusi jaunųjų akademikų dainos grupė "Bevilčiai", kurie savo lietuviškėmis ir moderniomis, lietuvių kalba, dainomis žavėjo svečius.

Tai buvo vakaras, kuris dar ilgai pasiliks sydneyje iškiliu atminime, nes jo metu, ypatingai gražiai matėsi tas draugiškas bendravimas tarp mūsų vyresniųjų, buvusių sportininkų ir dabartinių jaunųjų, daugumoje jau čia gimusių sportininkų, kuriuos visus sujungė ir per tą 20 metų išlaikė šis lietuviškas ir sportiškas jaunimo židinys -- sporto klubas "Kovas".

Resident Camp for Boys — Ages 7 to 14
50 miles from New York, City in Hudson Highlands
July 5 to August 21 — \$625.

Limited Number of Part Time Campers Accepted. Above Camp Fee includes ALL ACTIVITIES: Swimming Lessons; Boating; Fishing; Private Lake; Archery; Arts; Crafts; Rifle; Camping-out; Hiking; Nature Study; etc. ... Sixteen Piece Uniform; SPECIAL INSTRUCTIONS IN MAJOR SPORTS: Basketball; Baseball; and Football; — Three Court Gym; Hot Showers.

STAFFED BY THE MARIST BROTHERS
INTEGRATED EDUCATION PROGRAM — Reading & Math.

Camp Director — Brother Chanel Lambert, F.M.S., Camp Taconic Lodge, Rte. 301 — Box 32, Cold Spring-on-Hudson, New York, 10516.
Telephone — 914-265-3694-5.

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

**TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS**

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

■ Europos lietuviai

LIUDAS VISMANTAS

PASIRUOŠIMO STOKA

Š.m. vasario 26-28 d.d. Huettenfelde, Romuvoje, įvyko VLB Tarybos suvažiavimas. Nesiruošiu čia apie jį rašyti reportažo, nes tai nemanu sritis. Šiose skiltyse paliesiu keletą temų, kurios kilo suvažiavimą stebint.

Jau nebe pirmą kartą Tarybos suvažiavimai Vokietijoje vyksta tinkamai nepasiruošus. Kai kurie Tarybos nariai atsivežą glėbį rezoliucijų, kurios nieko bendra neturi su Vokietijos lietuvių bendruomeniniu gyvenimu. Pvz., šioje sesijoje buvo ilgai ginčijama dėl pateiktos rezoliucijos, kurioje buvo siūloma, kad būsimasis Pasaulio Jaunimo kongresas išsirinktų savo atstovus į Vliką. Argi bendruomenės reikalas kištis į politiką ir nurodinėti Vlikui, kaip jis turi būti sudarytas? Suprantama, kad dauguma Tarybos narių šią rezoliuciją atmetė. Bet kiek laiko Taryba sugaišo nereikalingiems ginčams. O rezoliucijų autorius toks užsispyręs, kad jis kasmet panašias rezoliucijas gamina. Praeitais metais tas pats autorius buvo pravedęs rezoliuciją dėl kultūrinių ryšių su Lietuva. Kiek triukšmo kilo spaudoje dėl tos rezoliucijos. Po metų paaiškėjo, kad nieko nebuvo pasiekta. Tai kurių galų tokias rezoliucijas priiminėti, kurių pagrindas yra nerealus. Keistai nuskambėjo ir kita to paties autoriaus pasiūlyta rezoliucija dėl Vydūno palaiikų perkėlimo į Huettenfeldą. Pirmiausia jokia Taryba negali kieno nors palaiikų kiloti be giminių sutikimo. Taip pat tenka skaitytis su mirusiojo valia. Kažin, ar Vydūnas būtų norėjęs, kad jo palaiikus perkeltų į Huettenfeldą. Vydūnas buvo dvasinio susitelkimo ir ramybės žmogus. Jis, man rodos, ir miręs norėtų likti ramybėje...

Nelabai, matyt, sesijai ruošėsi ir bendruomenės vykdomieji organai. Jų pranešimai buvo gana blankūs; paruošti senojo statuto keitimo projektai nevykę. Visa tai sukėlė nereikalingų ilgų diskusijų, kurios nedavė jokių rezultatų. Pvz., dėl statuto keitimo buvo pasiūlyta tiek daug nevykusių formulavimų, kad galų gale visi pasiūlymai buvo atmetti, ir pasiliko senasis statutas, nors ir nevykęs.

Tarybos pozicija, kurią sudaro frontininkai ir jų simpatikai, nebuvo pasiruošusi ir vykdomųjų organų rinkimams. Pvz., stigo kandidatų į Garbės Teismą. Jų stigo ir kitiems organams. Labiausiai matyt, frontininkai buvo susirūpinę Tarybos Rinkimų Komisija, todėl į ją atsivežė gausybę kandidatų, tačiau iš penkių vos vieną teiškinko opozicijos nari.

Jei būtų buvę tinkamai pasiruošta Tarybos sesijai, ji būtų buvusi ir įdomesnė, ir gyvesnė, ir daug trumpesnė. Laimei, sesijoje nedalyvavo kun. V. Šarka, kuris kasmet pakartotinai iškeldavo šimtus nerealių sumanymų, iš kurių jo paties konftratai juokdavosi...

- Rastatte jau apie 10 m. veikia bendruomenės apylinkė, kuriai dabar vadovauja Morta Kuršienė. Apylinkėje yra susiorganizavęs choras, kurį sudaro 8 moterys ir 6 vyrai. Pirmieji šio choro organizatoriai buvo Ruguliai, Gustainiai, Kuršiai, Sadlauskas ir kt. Anksčiau chorui vadovavo F. Andriejauskas, šiuo metu jam vadovauja buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė Marytė Kuršytė, Šėkmės apylinkės ir chorui.

- M. Kuršytė, pernai baigusi Vasario 16 gimnazijos 6 klases, ruošiasi vykti į Hamburgą mokyti auklėtojų institute.
- Beata Milerytė studijuoja filologiją Freiburgo u-te, o Rita Milerytė -- farmaciją Muencheno u-te.

- Dr. J. Norkaitis keliom savaitėm išvyko į Australiją. Jis yra žinomas kaip ekonomistas ir bendruomenės veikėjas.

- Vasario 28 d. Stuttgarte buvo paminėta mūsų valstybinė šventė. Paskaitą laikė dr. J. Eretas. Meninę dalį atliko B. Bailiūtė ir stud. Alf. Repšys.

- VLB atstovybė Nordrhein-Westfalijoje š.m. kovo 6 d. suruošė centrinį Vasario 16 d. minėjimą ir Dortmundu lietuvių bendruomeninės veiklos 50 m. sukaktuves. Pažymėtina, kad šioje Dortmundu lietuvių veikloje daugiausia nusipelnęs yra a.a. V. Martišius, kuris prieš 50 m. subūrė lietuvius išėjusius lietuvių draugiją. Ši draugija lietuvių išlaikė šioje apylinkėje iki dabar. Čia visada skambėdavo lietuviškos dainos ir gimtoji kalba. Dabar šiai apylinkės vadovauja energingas pirmininkas E. Lukošaitis, o jam padeda dirbti p. Martišienė.

- Huettenfelde, Romuvoje, buvo pagerbtas a.a. M. Krupavičius. Paskaitą apie velionį laikė dr. P. Karvelis. Jis pabrėžė, jog yra tragiška, kad nuoširdaus patrioto palaiikus prigludė svetima žemė.

- Š.m. sausio 21 d. Hannoverioje mirė bendruomenės veikėjas, apylinkės sekretorius Kostas Vilkaitis. Jis buvo gimęs 1914 m. vasario 16 d. Clevelande, Lietuvoje dirbo Jaunimo teatre. Buvo gilių tautinių pažiūrų žmogus. Pasižymėjo nuoširdumu, draugiškumu ir veiklumu.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

K a i n o s ž e m o s — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

BENDRADARBIAVIMAS SU REŽIMU

Garsusis rusų poetas ir satyrikas Nekrasovas, gyvenęs ir rašęs sunkiausiam caristiniam laikotarpyje, buvo su kūrės garsią anuomet, o aktualią ir dabar, poemą: Kam Rusijoje gera gyventi?

Ši poema, savo laiku, buvo tam tikros rūšies opozicinė evangelija prieš totalinį caristinį režimą. Poema skaičiaavo profesijas, dėstė atvejus, kol mažas "atradimas" patarnavo išvada.

Rusijoje esą tam gera gyventi, kas moka įsisteikti ir tarnauti režimui.

Apsivertė keli dešimtmečiai. Seniai nebėra carų vienvaldystės, bet Nekrasovo poema gyva, lyg vakar parašyta. Kas įsiteikia režimui, tam gera gyventi.

Bet kaip būna su tuo, kas neišiteikė režimui, kas turi savo sąvokas, principus ir nuomones?

Prieš šimtą metų į tai jau buvo atsakęs minimas poetas Nekrasovas. Toks neklaužada netinka gyvenimui. Tegu "subręsta", pasidaro taisyklės ir sukalbamas tremtyje, kaip tada vadino "nutolintose vietose".

Išlikimo problema priverčia žmogų taikintis, sugyventi ir liaupsinti

žvėrį. Tai yra esminė gyvenimo praktika totalistinėje valstybėje. Suprantama, ta gyvenimo filosofija atnešta ir Lietuvon. Pragaištinga baimė neįtikti režimui ir už tai kentėti, kabo virš Lietuvos žmonių galvų.

Gyvenime visad maža herojų ir gyvenimo instinktas priverčia su daug kuo sutarti, sutikti ir pripažinti.

Ir Lietuvoje tam gera gyventi, kas gabiausiai įsisteikė režimui. Lietuvoje taip maža sąlygų vystyti savyje demokratinės valstybės piliečio dorybes: savos nuomonės kietumą, nesiskaitymą su režimu, kovą dėl savo įsitikinimų.

Todėl Lietuvos žmogaus asmens naikinimas dabar vyksta smarkiu ir žiauriu lietuviu, kaippo asmens, nualinimu. Ryškesnės, dar Lietuvoje išlikusios asmenybės, kurių tarpe dabar regime kai kuriuos mokslininkus, negauna "kelialapio" į užsienį. Į užsienį, į pasimatymus supolitine išėivija, siunčiami tie "kam Lietuvoje gera gyventi". Dėl to ir suprantamas tų turistų toks pompastiškai tuščias "bendravimas" su išėivija. Tai viskas tuo tarpu tik rampų šviesoj. Tie, kam Lietuvoje gera

VASARIO 16 PAS NEOLITUANUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

sauliui šaukti, kad yra dar viena tauta prie Baltijos, kurią komunistai pagrobę valdo ir žudo!

Niekas Lietuvai laisvės nesiūlys ir neduos, jeigu mes patys ar mūsų vaikų vaikai to nereikalaus. Tam turi būti pasiruošę jaunieji lietuviai, tam turi ruoštis ir tolimesnės mūsų kartos...

O Lietuvos laisvės supratimas turi ateiti iš sąmoningo lietuviybės ir lietuvių tautos laisvės supratimo... O ar mūsų dabartinis jaunimas ypač siruošęs ilgam ir kantariam laukimui... Ar nebūklus ir neišdils iš atminties Simo Kudirkos šauksmas į laisvę!... Reikia stipriai pažvelgti į save ir pažūrėti kiek to lietuviško turto aš jaunas turiu"... Ar užteks to turto ilgai kovai tęsti? Mes gerai žinome, kiek tikrasis karas dolerių kainuoja. Mūsų karas dėl Lietuvos laisvės bus ne doleriais, bet lietuviškų turtu išpirktas. Kas tas lietuviškas turtas... dažnas jaunuolis paklaus?... Taip, mes lietuviškai esame turtingi. Istoriškai lietuvių tauta didelį ryžtą ir sugebėjimą pastoviai siekti ir siekia pažangos, trokšta mokslo, kūrybos ir grožio. Tai yra didelis turtas. Tautos kūrybinis genijus išsikristalizavo daugely sričių. Ar gali su mumis kas nors prisilyginti savo dainomis? Mūsų tauta dainavo nuo lopšelio lig senelio. Buvo apdainuota vargai, rūpesčiai, kasdieninis gyvenimas, meilė, džiaugsmas ir linksmybės...

Ar gali su mumis kas nors prisilyginti mūsų drobių ir juostų raštais? Kiek ten grožio, kiek su manumo, kiek ten kruopštaus darbo idėta! Daug kas giria mūsų tautinius rūbus, žavisi jais. Mūsų merginos, dėvėdamos tautinius rūbus, labai puošniai ir gražiai atrodo. Mėlynos, rausvos, žalsvos spalvos įaustos su kitom spalvom į mūsų tautinius rūbus, atrodo labai skoningai, gražiai derinasi, net meniskiausia akis prie jų nieko pridėti negali.

O ką bekalbėti apie mūsų medžio drožinius. Nuo senų senovės mūsų kapus puošė gražiai išdrožinėti mediniai kryžiai ir koplytėlės, o pakeliuos rymojo mūsų liaudies menininkų išdailintas smūtkelis. Niekas taip neišdrožinėjo kaip mes lietuviai savais lietuviškais motyvais. Tai vis mūsų turtas, tai vis lietuvių kūryba. Mes visi girdėjome, gal ne visi žinome, mūsų pasa-

kas, mėsles, priežodžius patarles, tai tautos išmintis -- metų metais sukrauta. Tai turtas kurį turime branginti, saugoti ir sekantioms kartoms, kaip palikimą, perduoti.

Mūsų tautiniai šokiai atėję iki mūsų dienų iš gilių senovės. Visas pasaulis mėgsta šokti, bet mūsų tautinių šokių niekas nemoka tik mes jų mokinomės išlaikydami liaudies meną ir kūrybą, o taip pat parodydami pasauliui, kaip gražų, grakštų ir sudėtingą judesį. Savo šokiuose lietuviškai parodo kasdieniškus darbus, tautos papročius, tradicijas, savo nuoseklumą.

Toliau galima būtų pasakyti, kad mūsų tautos istorija yra didis mūsų turtas ir pasididžiavimas. Kas tos istorijos nežino, tas negali suprasti, kodėl lietuvių tauta nepasiduoda pavergėjams ir didelėmis kraujo aukomis moka už savo ir savo tautos laisvę... Visa senovės Lietuva didžia ir plačia garbe šaukė, jog lietuvis nevergaut, bet laisvam gyvenimui skirtas. Tai mūsų prabogių dvasia pereinanti iš vienos kartos į kitą. Tai Gediminaičių turtas. Mes visi esame gediminaičiai to turto paveldėtojai. Ir tai atėjo per šimtmečius, senovės lietuvių dvasia, toliau mūsų Nepriklausomybės kovotojų - savanorių dvasia, prie jų prisidėjo kovoj už laisvę žuvusių partizanų dvasia... Visos jos budi, saugo mus ir žiūri kokiais keliais mes einame. Ir būtų gerai, kad mes ta dvasia užsikrėstume, pasisavintumėm tai ir neštumėm, kaip tautos turtą ateinančiom kartum.

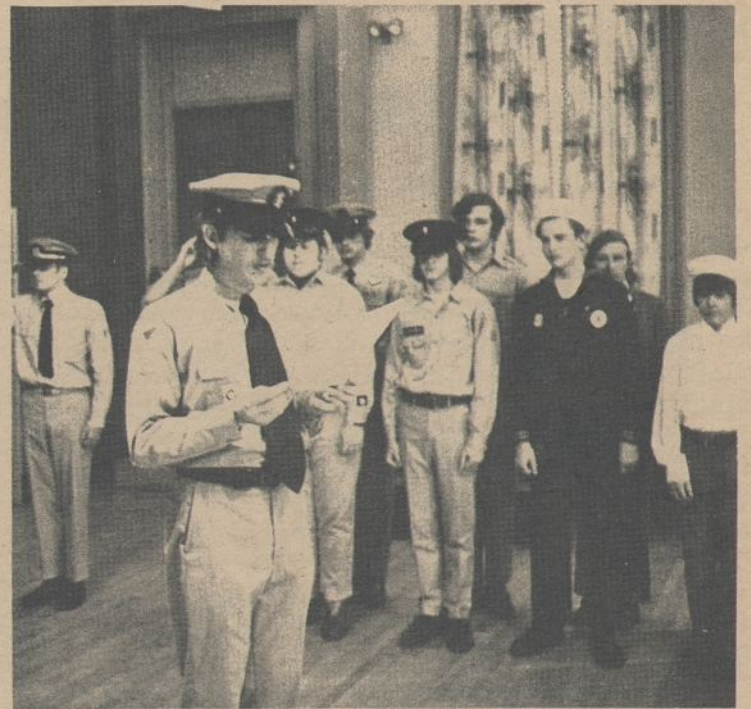
Mūsų kalba yra tik mūsų tautos turtas. Niekas pasauly to kalbos nevartoja, -- tik mes lietuviai. Tai labai sena pasaulio kalba, ne veltui ja ir amerikiečių universitetai domisi ir studijas jai skiria. Reikia prisipažinti, kad ir mes, kurie galvojame, jog gerai mokam lietuvių kalbą, labai klystame. Tai yra sunki, labai sudėtinga, labai graži, skambi ir poetinga kalba, tik reikia ją mokintis ir išmokti... Ir mes, kurie jos dar neįsmokome, turime stengtis, šį ypatingai brangų tautos turtą, pilnai pasisavinti, nes sunku būti lietuviu ir savo kalbos nemokėti.

Minint mūsų Nepriklausomybės sukaktį turėtume kiekvienas giliai pagalvoti apie visą šią su minėtą mūsų tautos turtą... pasisavinti jį sugiliu išijautimu, supratimu ir meile. Branginti jį ir naudoti ten, kur tave, kaip lietuvi, pareigos pašauks... Būkim pasiruošę, nes mes nežinome kaip ilgai okupantas naikins mūsų kraštą...

Nežinia, dar kiek mūsų pavergtą Tėvynę Bražinskų atsiųs!...

Nežinia, kiek mirtimi ir kalėjimu Simokaičių nubaus!...

Nežinia, kiek Kudirkų pagalbos į laisvę šauks...



Bostono jūrų skautai Vasario 16 sueigoje. Įsakymą skaito P. Manomaitis. Sueiga buvo bendra Baltijos ir Žalgirio tuntų.

DOVANŲ IR BRANGENYBIŲ PREKYBA

TERRA

Viskas iš kristalo, porcelano, sidabro, keramikos; tautodailiniai odos ir medžio darbai; Lietuvos linas, lietuviški paveikslai ir knygos, meniškios Hummel, Cappe, Lladro, Hutchenreuther, Anri ir kt. figūros ir kt.

14 Kt. ir 18 Kt. aukso apyrankės, sagės, medalionai, auskarai, kryželiai, grandinėlės; Longines ir Wittnauer laikrodžiai, paprasti ir auksiniai; didelis gintaro puošmenų, pradedant žiedais ir baigiant karoliais ir apyrankėmis, pasirinkimas.

Žiedai su deimantais, akvamarinais, ametistais, opalais ir visais kitais brangiaisiais ir pusiau brangiais akmenimis; taip pat kultūrinių perlų karoliai ir kiti papuošalai; ivory, koralai ir t.t.

Prekės importuotos iš įvairių Vakarų Europos kraštų, atraktyvios, aukštos kokybės, neaukštomis kainomis.

Mūsų adresas:

TERRA, 3237 West 63rd Street,
Chicago, Illinois 60629.
Telefonas — 434-4660.

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS PREMIJA \$500.00

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1971 metų rugsėjo 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomojo mašinėlės ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dolerių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nusprendžia, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

JURGIS GLIAUDA

My dear comrade I will
up down of russians
ship and go with you
together. If is a possible
please give my
signal. I keep a
sharp lookout = Simas

SIMAS

Kviečiame įsigyti naują Jurgio Gliaudos knygą apie Simą Kudirką — SIMAS, kurią išleido Vilties leidykla.

Kaina 3 dol.

GAUNAMA DIRVOJE

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man

..... egz. SIMAS \$.....

Mano adresas

PASTABOS IR NUOMONĖS

INFORMACIJOS IR OPINIJOS REIKALAS

Keliais atvejais spaudojų buvo iškelta Informacijos Centro mintis: pirmiau Antano Mažeikos, o vėliau D. Trimaiko projektas. Abu autoriai pateikė tokio informacijos centro apybraižą, jo mastą ir biudžetą. Trijų žmonių įstaiigos išlaidom buvo numatoma reikėsiant apie 50, 000 dolerių. Kiek reaguojimo teko užtikti, jis buvo pašaipus, ypač dėl biudžeto.

Ar tikrai reikiams tokio informacijos centro? Vienam tai yra savaimė suprantama būtinybė, kitam gali būti tik dar vienas būdas rinkti ir išleisti pinigų. Teisingam atsakymui, tačiau, reik nustatyti išsivijus vietą santykių su visa tauta ir jos pagrindinių uždavinių. Jis, be abejo, yra kitoks negu Lietuvoj likusių. Tautos kamienui reik išlikti fiziniai ir tautiniai gyvam. Jei tai nebūtų įmanoma, viskas atpultų ir visokios lietuviškumo išlaikymo pastangos įvairiose išsivijus grupėse ir net šeimose būtų neprasmingos. Vienok ateitis, kad ir sunkiai pramatoma, vis dėl to, gali būti palankiama. Rusų tikslas yra demoralizuoti ir įtikinti, kad kova yra beprasmiška. Mes, tačiau, tikim, kad tauta gyvens ir bus laisva ir tuo grįžtamam savo tautinio identiteto pastangas. Lietuvoj stengiamasi išlikti ir tai yra svarbiausias uždavinys. Organizuotas pasipriešinimo ir politinis darbas nusikratyti okupantais ten beveik neįmanoma, tad pagrindinė taktika ir laukti ir išsivirti. Tačiau, pasaulis turi girdėti, kad tauta laukia laisvės ir, kad ji išvers. Tai yra pagrindinė išsivijus funkcija. Įmanomai didžiausias skaičius žmonių turi būti įtikinti, kad Baltų kraštas nėra Rusijos prisitaikanti dalis, kad ji yra

išlaikoma teroropriemonė ir, kad niekad tai prievartai nenusileis. Mūsų uždavinys yra tai skelbti ir niekad neleisti užmiršti. Ar yra ta užduotis nors pakenčiamai atliekama? Reikia sakyti, kad tik labai palaidai ir labai neefektyviai. Tik per keletą pastarųjų mėnesių Lietuvos vardas išėjo į viešumą dėl kelių išpūdingų bėgimų ir mėginimų, tačiau, tai tik atsitiktinumas ir mažai dalim tėra išsivijus nuopelnas. Šiaip Baltų tautos yra sparčiai užverčiamos velėna ir kaip politinė problema nemėgstama būti priminta.

Mūsų politinė veikla yra seno stiliaus, asmeniškų kontaktų, riboto masto. Ji yra tęstina, bet nepakankama. Daugiau už viską dabar reikia masinio priėjimo, skleidžiant Lietuvos problemos opinią pastoviai ir tęstiniai į politiskai orientuotą visumą, o ne vien į keletą įtakingų asmenų. Šie keičiasi, kai kurie yra net antagonistai, tačiau, politiniai sąmoninga didžioji visuomenė turi tęstinumą, ji yra lyg pastoviai atsinaujinantis organizmas, o jos kolektyvinė opinią yra labai reikšminga, ypač kritiškais atvejais, bet tada, nebelaikas tą opinią skleisti. Užtai informacijos centras yra labai reikalingas ir ne koks mėgėjiškas, bet profesionalinis, su didžiausiu įmanomu talentingumu sumobilizavimu. Suprantama, profesionalinis lygis nėra pigus, bet mėgėjiškas, kad ir pigus, išsivina dažniausiai daug brangiau, nes irgi išleidžia pinigų, ir išdėvės būna dažnai atbulinė.

Trijų žmonių įstaiga be abejo, nebūtų griausminga, tačiau, guviai manipuliuodama įvairias

esamas sąlygas, progas ir kai kuriuos palankius junginius, galėtų pasiekti didelių išdavų. Pav. Lietuvių Moterų Klubų Federacija priklauso General Federation of Women's Clubs sumaždaug trylika milijonų narių, gausia spauda, gigantiskais metiniais suvažiavimais ir pan. Ten jau yra sekmingai praskinti keliai, tereikia juos išnaudoti. Tokių glimybų yra daug. Vienas iš informacijos centro dalykų būtų kanalizuoti opinią į tokio masto auditorijas, kurios kartais yra gana lengvai prieinamos ir net palankios.

Informacijos centras, kad ir trijų žmonių, turėtų ištaigas Washingtono ir New Yorke. Šiose vietose yra plačiausias veikimo laukas. Šia proga primintina, kad Washingtono jau ketveri metai veikia Ūkinių Studijų Centras, kuris telkia, sistematizuoja ir kataloguoja medžiagą ir duomenis apie dabartinės Lietuvos ūkį, socialines sąlygas ir švietimą. Ūkinių Studijų Centras yra Amerikos Inžinierių ir Architektų Sąjungos padalinys. Šiuo metu yra 18 bendradarbių kurie nuosekliai peržiūri visą periodinę Lietuvos spaudą ir straipsnius, kurie turi naudingos informacijos iš vieno ar kelių programų esamų dalykų, surašomos kataloginės kortelės su trumpu tos informacijos aptarimu. Per metus susirenka apie 2000 kortelių nors tik 4-5% straipsnių tetrui naudingos informacijos. Kortelių pagalba per trumpą laiką išrenkama reikalinga medžiaga apie kurią nors specifinį reikalą, pav. energijos pramonę, žemės ūkio mechanizavimą, komunistinį auklėjimą, darbo sąlygas, demografinį judėjimą, žvejybą ir pan. Medžiaga, be abejo, tinka ir apibend

rintom studijom. Iš viso yra 100 skyrių ir poskyrių, kurie kataloguojami pagal Kongreso Bibliotekos sistemą. Ūkinių Studijų Centro tikslas yra sutelkti gerai organizuotus duomenis apie Lietuvos industrializaciją, žemės ūkio raidą, socialinę struktūrą ir rusifikacijos procesą.

Jei informacijos centras veiktų (geriau būtų jį pavadinti ne "centru" o kitoku vardu) tai Ūkinių Studijų Centras būtų jam didelė talka ir bendradarbiavimas galėtų būti labai naudingas. Tuo tarpu Ūkinių Studijų Centro sutelkta medžiaga yra jau gana gausi ir naudinga, bet tos

medžiagos panaudojimas iki šiol tebuvo labai ribotas. Washingtono nėra pakankamai žmonių kurie domėtųsi ir norėtų skirti laiko tokiom studijom, tikimasi tačiau, kad atsiras susidomėjusių iš toliau. Taip pat atitinkamų sričių doktorantai, jei pasiimtų temą apie Lietuvą, šia sitematinga medžiaga galėtų sekmingai pasinaudoti. Adresas: Economy Studies Center, Box 5770, Bethesda, Md., 20014.

Kadangi darbas Ūkinių Studijų Centre neatlyginamas, steigiamas buvo eksperimentinė nuotaka, nesitikint ilgo gyvavimo, bet veikia jau

eilę metų be sutrikimų ir nenumato užsidaryti.

P.A. Mažeika
Washington, D.C.

•Jonas Zdanis su šeima persikėlė gyventi į Hot Springs, Arkansas.

J. Zdanis, kaip muzikas ir kultūrininkas aktyviai reikišėsi Chicagos lietuvių gyvenime. Daug darbo ir rūpesčių jis yra pakėlęs, ruošiant didžiąsias šokių ir dainų šventes ir visad su visais gebėjęs maloniai bendradarbiauti. J. Zdanis visad yra skatinęs ir skatina tiek šokių grupes, tiek dainos choras suorganizuoti ir jų veiklą išlaikyti gyvą visą laiką, ne vien švenčių progomis.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ – DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.



(Licensed by Vnešposyltorg)

YVIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-6363
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 378 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 47 E. Milton Ave.	381-8997
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street	RE 2-7476

SOVIETINIS ŠPIONAŽAS

ŽUDYK IR NEKLAUSK

Balandžio 21 d. Bonnoje viskas vyko kaip buvo numatyta. Staiga Chochlovas išėjo į viešumą pilnoje šviesoje. Per radiją visam pasauliui paskelbta sensacinga istorija šio jauno kapitono, sovietų šnip, kuris atsisakė įvykdyti savo viršininkų įsakymą, rizikuodamas savo ir savo artimųjų gyvenimu.

Radijo pranešimui pasibaigus liko tik laukti. Amerikos ambasada Maskvoje be abejonės greit praneš, ar viskas gerai pasisekė. Valandos slinko ir Chochlovas nerimastaudamas nesitraukė nuo radijo aparato, klausydamasis Maskvos, ir telefono, amerikiečiams vis skambindamas: "Ar vis dar iš ten ne-
turite žinių?"

Kitą dieną irgi jokių žinių. Didžioji vakarų spauda savo puslapius paskyrė ilgiems komentarams, kartais fantastiškiesiems, apie "Chochlovo įvykį". Vienas straipsnis anglų laikraštyje patraukė jo dėmesį, tai telefoninis pasikalbėjimas tarp Londono ir Maskvos, kuris vaizdžiai parodo kai kurių anglo-saksų laikraštinių neatšargumą.

Vienas anglų žurnalistas, mokąs gerai rusiskai, paskambino į Maskvą Chochlovo motinai (jos telefono numerį Chochlovas buvo davęs amerikiečių žvalgybai laike klausinėjimo). Maskvos centrinė be sunkumų sujungė. Žurnalistas paklausė:

-- Kas prie telefono? Ar tai kapitono Chochlovo motina?
-- Taip, tai aš. Kas kalba?
-- Anglas žurnalistas. Aš skambinu iš Londono.
-- Iš Londono? -- sušuko moteris nustebusi. -- Ko jūs norite?
-- Jūsų sūnus šiandien Bonnoje laike spaudos

konferencijos padarė pareiškimą, kad jis perėjo dirbti amerikiečiams.

Įsiviešpatavo tylą, paskui moteris prabilo:
-- Vieną momentą... aš nesuprantu ką jūs sakote nei ko jūs norite.

-- Aš noriu paklausti, ar tai ką jūs sūnus pasakė yra tiesa?...

Dabar moteris pikto balsu pradėjo šaukti:
-- Aš nieko nesuprantu, Aš jūsų nepažįstu ir nenoriu su jumis kalbėti.

Ir telefono pasikalbėjimas buvo pertrauktas. "Kokia kvailystė, kokia mizerija!" galvojo Chochlovas perskaitęs straipsnį. "Pagaliau, jeigu žmona su sūnumi jau buvo saugioje vietoje, šio pasikalbėjimo metu, tai dar pusė bėdos... Bet ar ji ambasadoje?"

Dar 24 valandos prabėgo pilnos kančių Chochlovui, pradėjus abejoti, kad nuo jo kažką slepia. Kitą rytą pasiekė baisi žinia. Ją atnešė amerikiečių karininkas, kuris jautėsi nepatogiai ir vengė Chochlovo žvilgsnio.

Chochlovas juto, kad po jo kojomis žemė prasiškir. Jis prašė greičiau pasakyti teisybę ir karininkas prisipažino:

-- Maskvoje niekas nenuėjo jūsų žmonos pamyti. Ambasadoje niekas nepajudėjo... Aš nežinau kodėl... Atrodo, kad paskutiniu momentu jie išsiggando... Kiekvieno atveju viskas prarasta.

Chochlovas niekad nesužinojo, kas tikrumoje atsitiko Maskvoje. Ambasados pareigūnai, nežinrindant kad buvo prižadėję, visai nepasirūpino Chochlovo šeima. Gal jiems buvo duotas toks parėdymas iš Washingtono, o gal jie susidūrė su kliūtimis, bet tokiu atveju turėjo išpėti savo kolegas Frankfurte. Gal būt jie tai ir padarė, bet Frankfurto įstaiga nenorėjo pakeisti scenarijo? Paslaptis pasilieka. Iš viso to atrodo, kad amerikiečių žvalgyba skubėjo žūt bet kuria kaina paskelbti

Chochlovo įvykį ir jo šeima šitame politiniame ir špionažo žaidime neturėjo didelės reikšmės.

Chochlovui tai buvo galas. Jis buvo apgautas pirmame žingsnyje. Jis juto esąs tik žaislas žvalgybų rankose. Jis prarado viltį pamatyti savo artimuosius.

Tačiau tarp amerikiečių žvalgybos karininkų, kurie buvo su juo, buvo nemažai tokių, kurie jam reikšė simpatiją ir piktnosį savo viršininkais. Reikėjo jam ateiti į pagalbą ir nors dalinai kompensuoti padarytą skausmą. Tad jam pasiūlė politinę prieglaudą Amerikoje. Pradžioje priešinęsis, pagaliau Chochlovas sutiko. Dabar viskas jam buvo nebesvarbu.

Lėktuve, kuriuo jis skrido į New Yorką, jo palydovai jį guodė:

-- Mes suprantame, kad jums širdį spaudžia didelis skausmas ir jūs mus kaltinsite dėl to kas įvyko. Mes gailimės. Bet nereikia prarasti drąsą ir kapituluoti: kova prieš komunistinį režimą tęsiama. Tai jūsų kova, kaip ir mūsų. Pagaliau, Naujasis Pasaulis jus priims, kad jūs galėtumėte pradėti naują gyvenimą. Mes jums padėsime.

Kiek vėliau jis viename Washingtono laikrašty 1954 m. birželio 2 d. perskaitė žinią, kad oficialiai sužinota, jog Chochlovo žmona ir sūnus visiškai dingio iš buto balandžio 21 d. o Chochlovo motina kalėjime...

Chochlovas pasiliko gyventi Amerikoje ir į Vokietiją grįžo tik vieną kartą 1957 m. rugsėjo mėn. dalyvauti N.T.S. kongrese, kurio metus jis kalbėjo. Ejo gandai, kad sovietų agentai tada bandė jį nuuodyti, bet tikroji priežastis kodėl jis atsirado Frankfurto ligoninėje niekad nebuvo nustatyta. 1959 metais pasirodė jo knyga "Teisė turėti sąžinę", kurioj jis pasakoja savo gyvenimą, viltis ir nusivylimą. Bet niekas daugiau, be Kremliaus vadų, negirdėjo apie jo žmonos ir sūnaus likimą.



KŪRYBA IR MOKSLAS



ĮVAIRIASPALVIS MARGUČIO KONCERTAS

ANTANAS NAKAS

Š.m. vasario 27 ir 28 d. Chicagoje, Marijos Aukš. mokyklos auditorijoje Margučio radijo valandėlės vadovas Petras Petrutis su savo bendradarbiais, būdamas ištikimas kompozitoriaus A. Vanagaičio,

be pašalinių įterpimų: šokio, šviesų, skaidrių, filmo ir žodžio. Čia galėtumėm daugiau spręsti apie Lapinsko, kaip dirigento sugebėjimus, kuriuos jis neabejotinai turi, tačiau kurių jis niekad čia Chicagoje, nega-

(1903-05), jau nekartą ir anksčiau atliktą. Ypač išsidėmėtinas jos atlikimas buvo 1936 m. Kaune su jungtiniu Valstybės Teatro ir Radiofono simfoniniu orkestru, siekiančiu virš 100 orkestrantų. Deja, šiame spektaklyje 29 asmenų orkestras ne galėjo sudaryti gilesnio įspūdžio ir atskleisti Čiurlionio svajonių apie jūros didybę.

Situaciją labai vykusiai išgelbėjo Violeta Karosaitė su savo išraiškos šokio choreografija ir savo šokiu. Jos partneriai buvo R. Arve ir M. Rozak. Karosaitė yra viena iš talentingiausių mūsų šokėjų besireiškiančių įvairiose baletų vienetuose, jų tarpe ir Lyric Operoje. Ji gimusi grakščiam judesiui, kuris reiškėsi visoje jos būtybėje ir kuris yra jos gyvenimo prasmė, ieškojimo rūpestis ir atradimo džiaugsmas. Jos choreografija "Jūroje" galėjo turėti mažiau klasinio šokio elementų. Reikėjo daugiau išraiškos judesio ir situacijų, pavaizduojančių Čiurlionio mintį muzikoje. "Jūros" inscenizavimui kliudė perdi-



Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas

Vasyliūnai su Gaidelio premjera

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas su savo nuolatinio palydovu Vyteniu M. Vasyliūnu vėl parengė naują programą.

Programos kertiniu akmeniu yra nauja kompozitoriaus Juliaus Gaidelio smuiko sonata Nr. 2, kuriai abu interpretatoriai skiria ypatingą dėmesį. Sonata parašyta pernai sausio-vasario mėnesiais. Tai stambus, apie pusės valandos ilgio, kūrinys, trijų dalių su įžanga, pilnas dramatinio polėkio, su prasi-



Komp. Julius Gaidelis, kurio kūriniai bus išpildyti koncerte.

Šioje sonatinoje jo stilius pasireiškia visu pilnumu. Slaviškas melodijų atspalvis, būdingas čekų ritmiškumas, graži romantinė harmonija, o šalia to jausti gilią tautos sielą, pilną liūdesio, skausmo.

Šią programą girdėsime Bostone, Mass. kovo 21 dieną, sekmadienį, 3 val. popietį Jordan Hall salėje.

Ji bus pakartota New Yorke, Carnegie Recital Hall kovo 27 dieną 2 val. 30 min.

Visi nuosirdžiai kviečiami koncertų nepraleisti.

Tikimasi lietuvių visuomenė parems savo judriuosius menininkus, kurie menui skiria netik savo darbą ir pastangas, bet ir didelius pinigus. Gal ne visi žino, kad Jordan Hall nuoma vienam koncertui kainuoja \$750,00, o kur kitos išlaidos. Tad nepasmerkite savojo meno. (m)

• **Lietuvių Profesorių Draugija** spausdina knygą "Lietuvos Universitetas 1579-1944 m.", kuri kainuos 15 dolerių. Profesorių Draugija prašo knygų išleidimą paremti ją prenumeruojant, įsirašant mecenatais — 500 dol. auka, garbės prenumeratais — 100 dol., ar rėmėjais — bet kuria suma.

Prenumerata ir pinigai siunčiami vardu: "Lietuvos Universitetas", 6015 South Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

• **K. Ališausko stambus veikalas "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės"** I t., redaguotas Prano Čepėno, jau įpusėtas spausdinti. Knygoje aprašoma Lietuvos kariuomenės ir valstybės organizavimas, kovos su rusų bolševikais ir bermontininkais. Knygoje bus ir fotografijų, o kautynių aprašymai pailiustruojami brėžiniais. Kietais viršeliais knygos kainą 12 dolerių.

Iš anksto užsisakydami, ir sumokėdami už ją 12 dolerių, palengvinsite autoriui ją išleisti. Knygos leidimo rėmėjai, paaugoje ne mažiau kaip 25 dolerius ir knygos mecenatai, paaugoje ne mažiau, kaip 200 dolerių, bus su dėkingumu autoriaus paskelbti knygos pabaigoje.

Pinigus ir užsakymus prašoma siųsti: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.



Margučio vedėjas Petras Petrutis ir kompozitorius Darius Lapinskas.

Margučio steigėjo, išgalėjusiai tradicijai, suvaidinti didesnio mąsto koncertą, kurio programą, su eile ištikimų menų asmenų sudarė komp. Darius Lapinskas. Sumanus Margučio vedėjas P. Petručio būsimos koncerto skoningas propagavimas spaudoje ir per radijo du spektaklius sutraukė beveik pilną auditoriją klausytojų. Smalsumą sukėlė programa išimtinai pašvęsta lietuvių kompozitoriams — M. Čiurlionui ir D. Lapinsko kompozicijoms, išskiriant vieną uvertiūrą iš operos "I Lituani" A. Ponchielli.

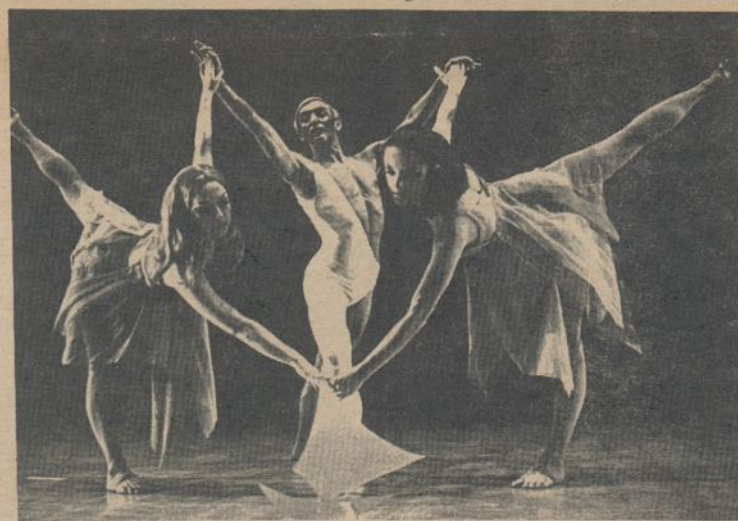
Ši opera turi šio to bendro su lietuvišiais, nes jos libreto paimtas iš A. Mickevičiaus poemos "Konradas Valenrodas", bet operos muzika grįnaitališkos pobūdžio, nieko bendro neturinti su lietuvių muzikos charakteriu.

Visas spektaklis buvo pakreiptas totalinio teatro linkme. Ši uvertiūra šiam spektakliui buvo blanki ir nereikšminga. Kur kas būtų buvę idomiau pasiklausyti gerai surepetuotos dar vienos Lapinsko kompozicijos,

li parodyti, nes orkestrantai nesugeba taip greitai susigrabinti gaidų partijose, kuriose dar nesuskubo išdžiūti kompozitoriaus plunksnos rašalai... Nemanau, kad kompozitoriaus sugebėjimas greitai komponuoti labai prisidėtų prie totalinio teatro privalumų. Totalinis teatras, kaip ir obskurinis menas pradeda pamazų savo laikotarpį atgyventi, nors dar daug kas neišsakyta ir nepatirta.

Ši pastaba tebūna taip sau pasakyta, kaip lakus nereikšmingas pasikalbėjimas prie gero kokteilio stikluko. Nemanau, kad muzikos recenzentai, kurie komentuoja Lapinsko kūrybą, kada matė jo veikalų orkestrinę partitūrą: ji pilna ne tik gaidų, bet ir kitų jam būdingų gaidųpopierėje prirašytų simbolių, reiškiančių kaip orkestrantas turi groti arba improvizuoti, kaip dainininkas turi dainuoti. Henry Cowell (gim. 1897), Pendereckis ir kiti šio laikotarpio kompoz. naudoja panašius simbolius.

Programoje girdėjome Čiurlionio simfoninę poemą "Jūra", romanti-

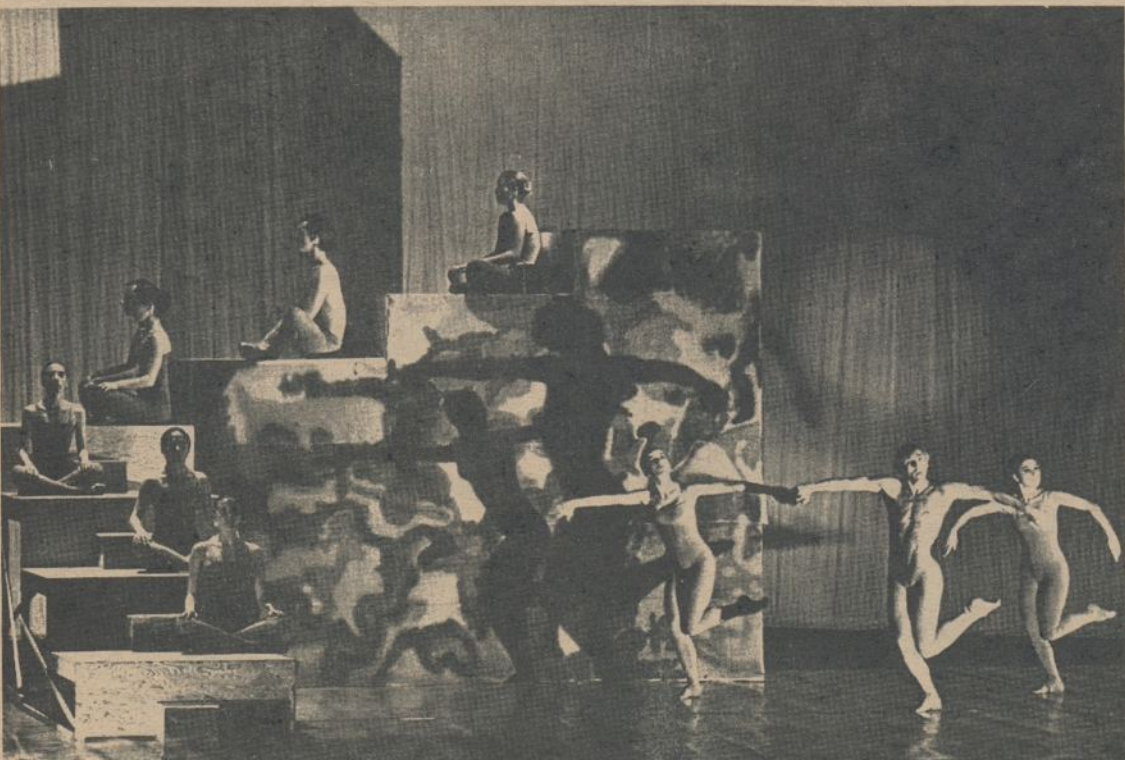


Akimirka iš M.K. Čiurlionio Jūros pastatymo, Margučio rengiamame koncerte. Iš kairės Violeta Karosaitė, Richard Arve ir Mimi Rozak.

delis skaidrių skaičių, kurios laike šokio ant ekrano bepertraukos vis kaitaliojosi, parodydamos beveik visus gerai žinomus Čiurlionio paveikslius, kaikiuriuos nieko bendro neturinčius nei su jūros nuotaika, muzika bei šokiu. Išskiriant kelių skaidrių spalviniai jos buvo labai blakios. Keletas skaidrių

iš "Pasaulio Sutvėrimo Ciklo" būtų labiau tikėtinos (viso 16 paveikslų). Pa-naudojus keletą iš jų, ir palankius laike šokio ek-rane ilgiau, žiūrovo dėmesys nebūtų taip blaškomas tarp ekrano, šokio ir muzikos. Didesnė duoklė būtų buvusi atiduota šokiui ir muzikai.

"Infinitas VII" Lapinsko koncertas fortepijonui, styginiams ir mušamiesiems instrumentams choreografo R. Arve (Nukelta į 6 psl.)



Scena iš komp. Dariaus Lapinsko baletu Infinitas VII.

Virgilijaus Kaulio, S.J., nuotrauka

Saugus ir pelningas sutaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą



Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

**RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525**

A.A. DR. BRONIŲ DIRMEIKI PRISIMINUS



A.A. Dr. Bronius Dirmeikis

1961 m. kovo m. 13 d. Chicago lietuvius sujaudino nelaukta žinia, kad Margočio žurnaloredaktorius, politinių žinių komentatorius, daugelio laikraščių bendradarbis ir visuomenės veikėjas dr. Br. Dirmeikis mirė nuo širdies smūgio. Mirties dienos vos buvo sulaukęs 51 m. amžiaus. Taigi senatvė dar nevargino. Per trumpai išgyveno šioje žemiškoje kelionėje.

Dr. Br. Dirmeikis išvydo pasaulį 1910 m. sausio m. 24 d. Žemaitijoje, Kražiuose, Raseinių ap. gausioje neturtingų tėvų šeimoje. 1930 m. baigė Kražių Žiburio gimnaziją. Ištėjo Kaune į Vytauto D. U-to, Teisių Fakultetą ir baigė igydamas diplomuoto teisininko vardą. Po to gilino studijas Bazelio, Vienos ir Paryžiaus universitetuose. 1942 m. Vilniaus u-tė apgynė dizertaciją: "Tuščias vekselio blankas" ir gavo daktaro laipsnį. Tema buvo labai įdomi ir gerai įvertinta. Kurį laiką dėstė prekybinę teisę Prekybos Institute Klaipėdoje. Buvo paskutinis Lietuvos Aido vyr. redaktorius. Be to, redagavo Vairą, Akademiką ir kitus tautinės minties laikraščius. Tautininkų s-gos ir Korp! Neo-Lithuania aktyvus narys. Nors iš profesijos dr. Br. Dirmeikis buvo teisininkas bet jo mėgiamiausias darbas buvo žurnalistika. Jis sakydavo, kad spaudos tikslas yra netik teisingai informuoti visuomenę, bet kartu kelti ir žmonių kultūrą.

1940 m. birželio m. 15 d. Sovietų S-gai karinėmis jėgomis okupavus Lietuvą, dr. Br. Dirmeikis pasitraukė į Vokietiją. 1941 m. birželio m. 22 d. kilus Vokietijos-Sovietų S-gos karui, Dirmeikis, kaip vertėjas, grįžo į Lietuvą. Buvo paskirtas Vilniaus U-tė Teisių Fakulteto asistentu. Beto, vertėsi advokatu, 1944 m. pasitraukė

iš Lietuvos ir apsigyveno Prancūzijoje. Buvo vienas iš Vliko organizatorių. Tremtyje su V. Rasteniu parašė knygą: -- "Lietuva Tironų Pankčiuose".

Atvykęs į Ameriką 11 metų redagavo žurnalą "Margutis".

A.a. dr. Br. Dirmeikis nuo mokyklos suolo iki mirties buvo tautinės minties ugdytojas. Dėl principų niekuomet nesvyravo ir laikėsi savo tvirto nusistatymo. Taip buvo valinga asmenybė.

Jis man ne kartą kalbėjo, kad virš viso blogio ir vargo yra aukštesnis ir kilnesnis pasaulis. Kad Lietuvai laisvės rytas kada nors vėl išauš. Ir mes grįšime į savo motinos žemę sužalusių dirvonų arti. Deja, mirtis perkėlė jį į aną

(Atkelta iš 5 psl.)

ve buvo pritaikytas išraiškos šokiui. Jis pats su dar 8 šokėjais ir šoko. Choreografo mintis -- judesiu išreikšti žmogaus gyvenimą, jėgą ir 7 etapų kelią į Dievą.

Pats Arve yra puikus jaunas šokėjas, grakštus ir judesyje skambantis kaip įtempta styga. Kiekvieną muzikos kūrinį galima išreikšti išraiškos šoku, tačiau tarp muzikos ir šokio turi būti artimas ryšys. Muzikos literatūroje galima atrasti daugybę pavyzdžių kur artimas kompozitoriaus ir choreografo bendradarbiavimas tapo įamžintas didelės vertės kūriniais. Maniau, kad toks bendradarbiavimas tapo įamžintas didelės vertės kūriniais. Maniau, kad toks bendradarbiavimas, jei jis tik galimas, yra net būtinas. Pavyzdžiui: Diagilef-Stravinskis, Nižinskis-Richardas Štrausas, Massine-Berliozas, Serge Lifar ir Wigman-Sonbergas, Alban Berg, Aaron Copland W. Piston, V. Thompson N. Boulanger, Martha Graham - Jerome Moross ir daugybė kitų.

D. Lapinsko spaudoje pasisakymas, kad jo kompozicija "Infinitas VII" pritaikyti fantazijos šokiui buvo tik choreografo Arvės privilegija, nėra visai pateisinamas. Kompozitorius ir choreografas gyvena tame pačiame mieste ir artimesnis bendradarbiavimas būtų buvęs labai naudingas. Nebuvimas artimesnio ryšio buvo jaučiamas labai ryškiai baletuose. Choreografas darė ką norėjo ir turbūt nevinė.

nežinomą pasaulį ir jame suvargintos tėvynės dirvonų arti nebeteks. Jo žemiški palaikai išsėsis lietuvių šv. Kazimiero kapinėse Chicago je.

J. Jurevičius

ĮVAIRIASPALVIS MARGUČIO KONCERTAS

sai suprato kompozitoriaus muzikinės minties. Ten kur muzikoje buvo pakilimas -- šokioje matėme atoslūgį ir atvirkščiai. Ypač šokio apoteozė buvo blanki. Tenka tik nepamiršti kai kurių gražių fortepijono partijos vietų ir mušamųjų instrumentų pasireiškimo, ypač ksilofono lengvų slidinėjimų.

"Il Vigilante del Mare" veikalas pašvęstas Simo Kudirkos tragedijai pavaizduoti. D. Lapinskas yra šio veikalo autorius, kompozitorius ir režisierius. Kaikuriuos scenos primena Kau no "Vilkolaki" -- satyrinio teatro pakraipą.

Po įvykusios dramos Amerikos vandenyno pakraščiuose visi godžiai gaudėme žinias apie šį įvykį, protestavome, demonstravome. Ištisusios kraujo dėmės ant Vigilante laivo denio negali būti greitai nuplautos ir pamirštos. Įvykio scenos dar per daug gyvos stovi prieš mūsų akis. Ar jau atėjo laikas jas pavaizduoti žodžiu, muzika, skaidrėmis, filmu, kada dar žaizda atvira ir skaudanti? Nakties glūdimas mistika nepermatomu šydu dengia paslaptį dėl tokios neįsivaizduojamos turėto įvykio. Kas gali paaiškinti arba atspėti Pradžiaus mintį?

Kadangi Kudirkos dramą kiekvienas iš mūsų išsivaizduoja ir pergyvena savaip, tai supranta mi daugelio žiūrovų prieštai ir abejingumas matytam spektakliui. Tokiais atvejais autoriaus rolė labai sunki. Nieko nėra nedėkingesnio kaip scenoje pavaizduoti gerai žinomą įvykį arba padainuoti labai populiarų liaudies dainelę. Kiekvienas savaip režisuoja, kiekvienas savaip dainuoja. Bet man regis kad anas (Lapinskas) nieko nebudamas gerai padarė, kad pirmas su Gliauda apie tai pradėjo plačiau kalbėti, dainuoti ir vaidinti.

Girdėjome priekaištų ir dėl angliško dialogo. Bet tai nesvarbu. Įvairiom pasaulio kalbom, įvairiais balsais, įvairiais įmanomais būdais reikia kalbėti ir skelbti apie padarytą skriaudą. Pasimokinkime iš žydų. Tik nereikėjo pasišaipyti iš šio krašto vyriausiojo šeimininko. Visi žinome, kad jis įvykį apgailestavo ir padarė tam tikras išvadas.

Šio veikalo ryškiausi personažai: "Master of Ceremonies" -- L. Barauskas, "Solistė" D. Kučėnienė ir "Ji" -- L. Rastenyte. "Monsieur le President" rolę

gerai atliko T. Martis, tik būtų buvę skoningiau, jei šis personažas iš viso nebūtų įveiktas. Toliau priskaitome 14 kitų personažų: J. Ralio garsas, T. Šluto -- filmas, V. Noreikos -- skaidrės, J. Kelečiaus-grimas, S. Gasiūno, J. Kauno, L. Rozak -- sceninis apšvietimas, B. Maciukevičiaus -- dekoracijos ir R. Sakadolskio techninė scenos priežiūra, su darė veiksmą ir foną veikalui pavaizduoti.

D. Kučėnienė, gerai pasiruošusi, ir vykusiai nusigrimavusi, atliko liaudies dainų įtarpas. Pakaitomis L. Barauskas ir L. Rastenyte dėklamavo A. Mackaus ir K. Bradūno poeziją.

Labai vykusio buvo finalinė veikalo scena, kurioje L. Rastenyte talentingai suvaidino pamišusios šlavėjos vaidmenį. Jos nelaiminga būklė sukelė užuojautos. Jos natūrali ir išdėmėtina maloni balso intonacija labai priminė talentingą aktorę -- Ireną Nivinskaitę ("Anna Christie", "Živilė", "Kanares", kuri dabar, deja, yra pasi-

traukusi iš lietuvių teatro veiklos ir kuri gamtos prieglobstyje netoli Beverly Shores, turi nuosavą vaikų teatrą...

Pats autorius veiklą skaito neužbaigtu, kaip neužbaigta ir visa Kudirkos drama. Netolimos praeities skaudūs įvykiai žodžiais dar neįsakyti, dainomis neįdainuoti.

Iš Europos atvykę su senais automobilių numeriais dažnai skundžiasi, kad naujenybių mėsėnėsupranta. Gal čia tikų priminti daug kam žinomą posakį: moderninio meno nereikia suprasti bet prie jo tik reikia priprasti. Žinoma per pirmuosius 10 metų būna sunku, bet vėliau palengvėja. Tačiau daugelis iš jų jau ir dabar pamėgo Marthos Graham, kad ir jau senos, moderniškus išraiškos šokius ir žavisi Pendareckio kompozicijom, nepamiršdami ir savųjų menininkų laimėjimų. Mūsų menininkų nesėkmės, ieškojimai ir atradimo džiaugsmas jiems suprantamas, artimas ir vertingas -- taip kaip malonus ir vertingas niūriame dangų prasiveržęs saulės spindulys, nešantis šviesą ir šilumą.

SIUNTINIAI – DOVANOS

Į LIETUVĄ IR USSR

SENA PATIKIMA FIRMA

Toliau aptarnauja nuolat didėjančių klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą.

Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PAŠTU, IŠSIUNCIAMI TĄ PAČIĄ DIENĄ.

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

CENTRINĖ ĮSTAIGA NEW YORKE:

220 Park Ave. South New York, N. Y. 10003 Tel.: 212-982-8410

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St., WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Avenue, DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway, AN 8-8764
CHICAGO, Ill. 60632, 4102 Archer Avenue ----- 254-4144
CHICAGO, Ill. 60622, 2242 W. Chicago Ave., BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 787 E. 185th Street, 486-1826
DETROIT, Mich. 48210, 6460 Michigan Ave., TA 5-7560
ELIZABETH, N. J. 07201, 956a Elizabeth Avenue, 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Av., 365-6350
HARTFORD, Conn. 11 Charter Oak Avenue, 203-249-6255
KANSAS CITY, Kan. 66102, 18 So. Bethany, AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd., 382-1568
MIAMI, Florida 33138, 6405 Biscayne Blvd., FR 9-8712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418, 2422 Central Ave. NE, 788-2545

NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow, 224-0829
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd Street, 731-8577
PARMA, OHIO 44134, 5432 State Road, ----- 749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222, 246 Third Avenue, GR 1-3712
ROCHESTER, N. Y. 14621, 683 Hudson Avenue, BA 5-5923
NEW YORK, N. Y. 10003, 101 First Avenue, OR 4-3930
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 -- 9th Ave., LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103, 1512 N. 39th Street, ME 3-1853
SOUTH RIVER, N. J. 08882, 168 Whitehead Ave., 257-2113
WORCESTER, Mass. 01604, 82 Harrison Street, 798-3347
TRENTON, N. J. 08611, 730 Liberty Street LY 9-9162
VINELAND, N. J. 08360, Parish Hall, West Landis Ave., 691-8423

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$10,000. OR MORE.
2 YEAR MATURITY

Paid and Compounded Quarterly

5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
PER ANNUM

NOW INSURED TO \$20,000.

VL. PUTVIO
MINĖJIMAS

Kovo 14 dieną, sekmdienį, 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šaulių kuopa, ruošia, Lietuvos Šaulių įkūrėjo Vl. Putvio minėjimą. Šaulės ir šauliai, ir malonūs Clevelando lietuviai, prašome dalyvauti ir pagerbti savo atsilankymu daug Lietuvai nusipelnusių žmogų. Įminėjimą iš Chicagos atvyksta LSS centro valdybos nariai, Vl. Išganaitis ir A. Budreckas, Šaulys, Vl. Išganaitis skaitys paskaitą apie Vl. Putvį ir jo veiklą. Po minėjimo šaulės ir šauliai registruojasi į šaulių kuopą. Taip pat bus registruojami ir nauji nariai. Šaulių moterų sekcija, dalyvių pavaizsins kava ir saldumynais.

• Perkant ir parduodant namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

AMERIKOS LIETUVIŲ
PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SUPERIOR
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Maloniai kviečiame visus į

ŠEŠTADIENĮ, KOVO 20 D.

BAIGIAMOJI PROGRAMA 9 V. V.

Šv. Mergelės Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje, 18022 Neff Road.

Karšti lietuviški valgiai — saldumynų stalas. Tautodailės darbai, keramika, lietuviškos lėlės ir kitos įvairenybės.

LĖLIŲ TEATRAS.

DRAUGIŠKOS
RUNGTYNĖS

Vasario 28 dieną įvyko draugiškos krepšinio rungtynės tarp Vysk. Valančiaus ir šv. Kazimiero Lituanistinių mokyklų. Šias rungtynes suorganizavo patys berniukai.

Abi komandos kovėsi karzygiškai, norėdamos laimėti. Rungtynių rezultatai: Vysk. Valančiaus mokykla 55, — šv. Kazimiero — 35.

Vysk. Valančiaus mokyklą atstovavo: A. Nagevičius, A. Aželis, R. Plodžinskas, A. Mainelis, S. Orasakas, V. Balašaitis ir V. Premeneckas.

šv. Kazimiero mokyklą atstovavo: S. Čyvas, J. Navickas, V. Narušas, L. Puškorius, M. Laniauskas ir V. Čyvas.

Rungtynėms teisėjavo G. Puškorius ir V. Giedraitis.

Taškus skaičiavo Eglė Giedraitytė. Treneriu buvo š. Stempuzis. (rp)

• Metropolitan Operos keturiasdešimt šeštasis pavasarinis spektaklis vyks Clevelande nuo balandžio 26 d. iki gegužės 1 d.

Spektaklis bus pradėtas populiaria Bizet opera "Carmen" su jugoslave mezzosopranu Ruza Baldani, Lucine Amara, Richard Tucker ir Robert Merrill.

Naujas "Wertherio" pastatymas, niekad nerodytas Clevelande, bus balandžio 27 d. su prancūze dainininke Regine Crespin ir Franco Corelli.

Be to, bus "Offenbacho "La Perichole", su Teresa Stratas, Verdi "Rigoletto" su Gabriella Tucci, Verdi "Aida" su Martina Arroyo, Puccini "Madama Butterfly" su Pilar Lorengar ir Mozarto "Don Giovanni" su Edda Moser.

Bilietai nuo 16 iki 2.50 dol. gaunami Broadview Savings Co., 299 Euclid Ave.

• Raudonasis Kryžius prašo aukoti nukentėjusiems nuo tornado Missisipi ir Louisianoje. Aukos siųsti: Red Cross, 122 Prospect Ave., Cleveland, Ohio 44115. Ant čekių rašyti: Red Cross — Tornado Relief.

• Pavasarinei parodai, vadinamai May Show, vykstančiai Clevelando meno muziejuje, darbai priimami nuo kovo 13 iki 20 d. Paroda bus atidaryta publikai nuo gegužės 5 iki birželio 13 d.

Dėl papildomų informacijų kreiptis muziejuje į Mrs. Patricia Wint.

CLEVELANDO PARENGIMŲ
KALENDORIUS

KOVO 14 D. Clevelando šauliai rengia Putvio minėjimą.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

BLANDŽIO 17 D. Tradicinis Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos balius.

BLANDŽIO 25 D. DLK Birutės D-jos Clevelando skyriaus parengimas.

GEGUŽES 2 D. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 8 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vakaras. Programoje Toronto jau nimo ansamblis "Birbynė".

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽES 23 D. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos los mokslo metų užbaigimas.

RUGSEJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

SPALIO 23 D. Grandinėlės balius šv. Jurgio parapijos salėje.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį — tel. 944-6835.

KAZIUKO MUGĖ,

ATIDARYMAS 4:30 VAL.

BAIGIAMOJI PROGRAMA 9 V. V.

Šv. Mergelės Nepaliaujamos Pagalbos parapijos salėje, 18022 Neff Road.

Karšti lietuviški valgiai — saldumynų stalas. Tautodailės darbai, keramika, lietuviškos lėlės ir kitos įvairenybės.

LĖLIŲ TEATRAS.

CLEVELANDO LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA

filatelijos kampelis

(3)

ANTANAS BERNOTAS

JAV sausio 26 d. išleido 6 centų pašto ženklą pagerbti generolui Douglas MacArthur.



Douglas MacArthur (1880-1964) buvo armijos generolo statusą ir gimė Little Rock, Arkansas, 1897 m. Įstojo į West Point karo mokyklą, kurią baigė su geriausiais pažymiais kapitono laipsniu, 1917 m. buvo su garsiaja Rainbow divizija Prancūzijoje, vakarų fronte pulkininko laipsniu. Metus vėliau — jautriąsias generolas. Po karo ėjo įvairias pareigas JAV ir Filipinuose, 1930 m. pakeltas Generalinio Štabo viršininku, 1937 m. pasitraukė į atsargą, bet II Pas. karo metu — 1941 m. vėl pašauktas į kariuomenę ir vadovavo sąjungininkų jėgoms Pacifike, Gynė Filipinus nuo japonų. Pralaimėjus, garsiajame Corregidore jis pasakė: "Aš grįšiu", ir tikrai po poros metų grįžo, išmušdamas japonus ne tik iš Filipinų, bet ir iš visų jų užimtų laike karo kraštų. Pokaro buvo vyriausiu sąjungininkų viršininku Tokyo, Japonijoje. Prasiėdėjęs Korėjos karui — vadovavo Jungtinių Tautų karinėms jėgoms. Bet, kai panorėjo kiniečius sumušti už Yalu upės, tuometinio prezidento Trumano buvo atleistas iš pareigų. Šio pašto ženklo išleidimas buvo pasiūlytas jau prieš kelis metus, bet vis delsiamas.

ISPANIJĄ išleido naują penkių pašto ženklų "užkariautojų ir kultūrintojų" seriją, šį kartą skirtą Meksikai.



Pašto ženkluose parodyta: 40 centavų — puikūs senovinio stiliaus Meksikos miesto rūmai, 1-50 pezetų — Meksikos miesto katedra, puikaus ispanų stiliaus, pradėta statyti 1573 m., baigta 1811 m., viena didžiausių ir erdviausių visame šiaurinėje Amerikos kontinente, 2 pezetos — Vasco de Quiroga atvaizdas, 3,50 pezetų — Juan de Zumarraga atvaizdas (jį čia dedame), Zumarraga 1528 m. buvo paskirtas pirmuoju Meksikos vyskupu o visas kraštas paverstas arkivyskupija apie 1548 metus.

KANADA vasario 12 d. išleido 6 centų pašto ženklą supažindinantis dailininkės Emily Carr piešiniu "Didysis Varnas".

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

ja ar Wuertembergas pasiliko beveik nepriklausomos iki I Pas. karo pabaigos, tačiau tas į suvienytą Vokietijos Reichą mažai teatsiliepė.

AKRON

NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Birutės Studijų Draugija Akrono rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą š. m. kovo mėn. 14 d., sekmadienį, 4:30 val. p. p. šv. Petro parapijos salėje, kampas Biruta St. ir East Ave.

Programą atlikti pakviestas Vyskupo Valančiaus Lituanistinės Mokyklos mokinių kanklių orkestras iš Clevelando, vadovaujamas Onos Mikulskienės, kuris išpildys keletą lietuvių liaudies dainų ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Taip pat yra pakviesta solistė I. Grigaliūnaitė.

Pagrindiniu kalbėtoju yra paprašytas U. S. senatorius W. Saxbe, atstovas Clevelande inž. R. Kudukis.

Po minėjimo bus renkamos aukos Lietuvos laisvės kovai remti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

GAUNAMA DIRVOJE
IR PAS PLATINTOJUS

REZISTENCIJA

R. SPALIS

• REZISTENCIJA. R. Spalis, Romanas. 430 psl. Išleido Viltis. Kaina \$6.00.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

Adresas

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

SIMO PRISTATYMAS NEW YORKE

• **Jurgio Gliaudos knygos** "Simas" pristatymas įvyks kovo 21 dieną, 4 val. p. p. Knight of Columbus salėje, 86-22 85 St., Woodhaven, N. Y.

Pagrindiniu kalbėtoju bus rašytojas Pranas Naujokaitis. Po oficialios dalies kavutė. Vietoje bus galima įsigyti ką tik išleistą knygą, kurios kaina 3 dol.

Šią kultūrinę popietę ruošia ALT S-gos Rihmond Hill skyrius, vadovaujamas Jurgio Siruso. Maloniai kviečiama lietuvių visuomenė gausiai atsilankyti.

• **Juozas Jurevičius**, Dirvos bendradarbis Chicagoje, sveikatai patikrinti dr. R. Nemicko priežiūroje, atsigulė į ligoninę.

• **Jurgis Bieliūnas**, Venzuelos aktyvus visuomenininkas ir stambus prekybininkas, vasario 26 d. išvyko Europon sveikatos pasitikrinimo reikalui.

• **Krepšinio ir tinklinio** metinės pirmenybės įvyks balandžio 24-25 d.d. Toronte.



Inž. Jonas Jurkūnas kalba LB Brighton Parko apylinkės surengtame vasario 16 minėjime

FLORIDA

GENOCIDO PARODA

Vasario 25-26 dien. St. Petersburg Lietuvių Klubas patalpose vyko Genocido paroda. Parodai medžiaga ir eksponatai paruošti Amerikos Lietuvių Tarybos. Parodos atgabenimu ir jos vietoj sutvarkymu rūpinosi p. Val. Šimkus. Visa medžiaga, visi paveikslai ir paaiškinimai paruošti labai kruopščiai ir tiksliai. Paroda palankė virš 150 lietuvių

ir 50 amerikiečių.

Vasario mėn. 25 d., 2 val. paroda buvo pristatyta St. Petersburg amerikiečių didžiosios spaudos, kaip tai St. Petersburg Times ir TV atstovams, kurie su dideliu atidumu visus skyrius apžiūrėjo. Ypatingą dėmesį kreipė reporterė Marija Nott ir sekančią dieną patalpino labai ilgą pasodos aprašymą su fotografijomis.

Parodos tvarkytojas V. Šimkus pareiškė, kad parodos atgabenimas į Floridą vyko paskubomis. Nebuvo iš anksto susitarta su Floridos vietos lietuvių organizacijomis, kurios, būtų galėję iš anksto pravesti propagandą spaudoje ir visuomenėje, tiek lietuvių, tiek amerikiečių tarpe. Todėl ir parodos lankytojų buvo neperdaugiausia.

VASARIO 16-TOJI

Šiais metais St. Petersburg Lietuvių Klubas Vasario 16 minėjo, vasario mėn. 21 d. į minėjimą atsilankė virš 300 asmenų, jų tarpe daug svečių iš tolimesnių miestų. Pietums įpusėjus, minėjimui ruošti komiteto pirmininkas K. Jurgėla pasveikino visus atsilankiusius į minėjimą.

Al. Jančys skaitė paskaitą, labai vaizdžiai pasakojo Vasario 16 d. akto svarbą, kaip tas aktas ir kokiomis aplinkybėmis buvo pasirašytas ir paskelbtas. Po paskaitos Klubo choras vadovaujamas muz. P. Lingio padainavo keletą dainų.

Rūta ir Linda Jurgėlaitės padėkdamos pora eilėraščių.

Aktorius p. Simaška paskaitė savo kūrybą: "Partizanai" — trumpą vaizdelį iš kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Senosios kartos lietuvis p. Puzasas sveikino anglų kalba linkėdamas visai lietuvių tautai, niekad nepavargti kovojant už Lietuvos nepriklausomybę.

Programą užbaigus salėje pasirodė aukų rinkėjai. Aukų lapais buvo surinkta \$510.50. Be to, Lietuvių Klubas pagal tradiciją, tos dienos gautą iš parengimo visą pelną irgi paskyrė Lietuvos vadavimui. Pelno iš virtuvės, baro ir kt. buvo gauta \$206.38, taigi viso aukų Lietuvos laisvinimui \$717.38. Reikia pasidžiaugti, kad klubo nariai ir svečiai, daugumoje būdami pensininkai, sudėjo tiek daug!

Po to, kaip ir kiekvieną sekmadienį, prasidėjo pasilinksminimas — šokiai. (ev)

A. A.

MARIJAI STRAVINSKIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnus JURGI, PETRĄ su šeima, gimines ir artimuosius liūdesio valandoje giliai užjaučia

Leonas Banis

PRANUI STEMPUŽIUI

mirus, jo sūnums, Čiurlionio Ansamblio garbės nariui JUOZUI, buvusiam čiurlioniečiui PRANUI, jų šeimoms bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdimę

Čiurlionio Ansamblis



JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės IV Dainų šventės vykd. komiteto, kai kurių komisijų pirmininkų bei jų narių, pasitarimas įvykęs vasario 26 d. komiteto būstinėje 6643 So. Maplewood Avenue, Chicagoje. Iš kairės: J. Vaičiūnas, St. Džiugas, J. Petraškevičius, A. Reklaitis, St. Balzekas, jr. kom. pirm. dr. G. Balykas, muz. kom. pirm. muz. P. Armonas, K. Dočkus, J. Vengris, St. Daunys ir V. Grėbliūnas, V. Noreikos nuotrauka

LOS ANGELES LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO VEIKLA

Lietuvių Kredito kooperatyvo metinis susirinkimas, įvykęs vasario 28 d. Lietuvių Tautiniuose namuose, pradėtas pirm. Ig. Medziuko įžangos žodžiu ir tylos minute atsistojus pagerbiant praėjusiais metais savo mirusį narį Alfą Latvėną. Dėl darbo sąlygų negalint susirinkime dalyvauti, valdybos sekretoriui B. Gediminui, praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė direkt. V. Aleksandrūnas, kuris šiam susirinkimui ir sekretoriavo. Valdybos pirmininkas savo pranešime pažymėjo, kad praėjusieji metai buvę neblogi: paskolų numokėjimas vykęs tvarkingai, už antrą pusmetį išmokėta nariams 5½% dividendo. Po ilgų derybų ir svarstymų pakeista draudimo kompanija, pasirašant sutartį su Minnesota Mutual Life Insurance Co., pagal kurią taupytojai, atsižvelgiant į amžių ir turimą savo sąskaitoje sumą, gauna nemokamai iki \$2000 gyvybės draudimą, o skolinninkai iki \$10,000.00. (Praėjusiais metais lapkričio 9 d. mirus Alfui Latvėnui, jo našlei išmokėtas \$2,000.00 mirties draudimas). 1970 m. pakeitus Kredito unijų įstatymą, leista išdavinėti asmenines paskolas iki \$5,000.00 vietoj buvusių \$3,000.00. Korporacijų departamento patvarkymu leidžiama uždaryti mažas (\$25.00 ir mažiau) neaktyvias sėrų sąskaitas. Kooperatyvas duoda įvairių rūšių paskolas. Ypatingai geromis sąlygomis duodamos paskolos naujiems automobiliams pirkti.

Iš išdininko V. Pažiūros pranešimo matyti, kad 1970 m. gale narių įnašai siekė \$264,861.00, išduotos paskolos \$256,735.00. Kooperatyvas turėjo \$29,317.00 pajamų, iš kurių atėmus išlaidas, liko \$17,780.00 pelno. Išmokėta nariams dividendo \$13,524.00 ir skirtumas pervestas į garantijų ir rezervų fondą, šiuo metu turintį \$23,348.00 (kooperatyvo savi pinigai).

Kredito komisijos pirm. A. Valavičius kalbėjo apie šios komisijos darbus. Pakėlus išduodamų paskolų ribą iki \$5,000.00, padidėjęs ir komisijos atsakomumas, patvirtinant paskolų pareiškimus. Paskutiniu metu tenka apsvarstyti daug pareiškimų naujoms paskoloms gauti. Nuo šio kredito kooperatyvo įsistegimo išduotų paskolų suma jau peržengė 1 milijono dolerių ribą. Priežiūros komisijos pirmininkas K. Prišmantas

pranešė, kad patikrinus kooperatyvo knygas ir dokumentus, viskas rasta geroje tvarkoje. Komisijai darbas žymiai palengvėjęs kooperatyvui perėjus į IBM ir kompiuterių sistemą. Taip pat kooperatyvo knygos kasmet yra tikrinamos valdžios revizorių.

Priėmus apyskaitas, įvyko rinkimai. Į valdybą, kadencijai pasibaigus, vėl perrinktas B. Gediminas, į kredito komisiją — A. Valavičius ir priežiūros komisiją, vietoj išėjusio J. Kutoros, išrinktas B. Stančikas. (m)

KAZIUKO MUGĖ

Los Angeles skautų ir skaučių tuntai ruošia visiškai naują, didelę ir įdomią Kaziuko mugę, maždaug tokia kokia vykdavo Vilniuje, tik šį kartą ją suruoš šv. Kazimiero parapijos patalpose, kovo 28 dieną. Jaunimas labai uoliai ruošiasi jau keli mėnesiai; įdėdami daug širdies, idėjų ir vilčių, kad tuos jų rankų darbus išpirks mieli lietuviai, kuriems rūpi paremti skautišką jaunimą. Būtų tikrai gaila, kad mūsų jaunimo tautiškais raštais papuošti rankdarbiai liktų neišpar-

duoti; kam gi nešti pinigų svetimtaučiams ir pirkti banalias gimtadienio ar vardinio dovanas, kai čia pasitaiko puiki proga įsigyti lietuviškų dovanų, kurių jokiose kitose krautuose negausi. (vi)

• **Dail. Leonas Urbonas**, grįždamas į Australiją, buvo sustojęs Los Angeles ir čia turėjo parodą, kurią globojo Los Angeles vyr. skautės-gražinietės.

Po to, kovo 13 d. turėjo parodą San Francisce, kur globojo LB apylinkės valdyba.

SAN FRANCISCO

• **San Francisco LB** apylinkės naująją valdybą sudaro: pirm. Vytautas J. Šliūpas, 2907 Frontera Way, Burlingame, Calif. 94010, Alfonsas Vindašius, Lila Pažemėnienė, Aloyzas Grigaliūnas ir Viktorija Mėlinauskienė, kandidatai Rūta Narakas. Į valdybą kooptuotas, ryšių palaikymui su kitų tautų bendruomenėmis, Renius Pažemėnas.

Valdyba paruošė planą veiklai išplėsti ir kaip daugiau narių pritraukti.

Buvusiam pirmininkui prof. R. Sealey ir kitiems valdybos nariams išreikšta padėka už nuveiktus darbus.

DAR GALIMA ĮSIGYTI ŠIAS VILTIES KNYGAS

S. Rūkienė. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, Kietais viršeliais. 526 psl.\$6.00
J. Gliuda. AGONIJA. Romanas iš Lietuvos respublikos žlugimo. 408 psl.\$5.00
R. Spalis. REZISTENCIJA. Romanas iš pirmosios sovietų okupacijos Lietuvoje. 430 psl. Kietais virš. \$6.00
Giovannino Guareschi. DRAUGAS DON CAMILLO. Įdomi satyra iš gyvenimo Sovietijoje. 216 psl.\$3.00

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man:

..... egz. GRĮŽIMAS Į LAISVĘ\$.....
..... egz. AGONIJA\$.....
..... egz. REZISTENCIJA\$.....
..... egz. DRAUGAS DON CAMILLO\$.....

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

(namo numeris ir gatvė)

(miestas ir valstybė, zip Nr.)

HAMILTON

KVIEČIA Į ŠOKIUS

Hamiltono McMaster universiteto lietuvių studentų draugija (L.S.D.) ruošia šokių jaunimui, šeštadienį, kovo 20 d., 8:30 v. v., Wentworth House, McMaster universitete. Gros gausus "The Quol" orkestras (moderni muzika), kuris ateinančią vasarą bus C.N.E. drauge su gerai žinomu orkestru "Lighthouse". Įėjimas į šokius tik \$1.00. Būtų malonu matyti ir Clevelando studentus šiame linksmavakaryje.

Atvažiuojant prašom susisiekti su Aldona Volungyte (416) 529-6734 arba Andriu Gutausku (416) 529-6982 ir Jums nakyvė bus parūpinta ir kelias į universitetą nurodytas. Lauksim!

Iki pasimatymo Hamiltone... McMaster lietuviai studentai.

• **Vasario 16 minėjimas** buvo surengtas vietos LB vasario 14 d. Pamaldos, dalyvaujant organizacijų vėliavoms, įvyko vietos lietuvių parapijos bažnyčioje, o iškilminga akademija — Scott Park gimnazijos salėje. Pagrindinę kalbą pasakė senatorius P. Yuskis iš Ottawos, o meninę dalį išpildė vietos parapijos ir mergaičių chorai, tautinių šokių grupė ir teatro Aukuro nariai. Vietos radijas, televizija ir spauda atžymėjo mūsų šventę. Deja, iš vietos dienraščio aprašymo atrodė, kad mes nepriklausomybę gavom tik 1918 m. Šią klaidą atitaisė Kanados šachmatų meisteris P. Vaitonis, įdėdamas po šventės didelį laišką skaitytojų skyriuje ir pažymėdamas, kad Lietuvos sienos siekė nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų.

• **Ateitininkų rėmėjų** tėvų komiteto rengtas kaukių balius turėjo didelį pasisekimą dėka įdėto darbo B. A. Juozapavičių, K. E. Gudinskų, E. Dirsienės, Borusų, Deksnų ir kt. Gražiausios kaukios buvo komisijos premijuotos: "baidyklė" — K. Žilytis, "rabinas" — p. Rickienė, "ruduo" — V. Stukaitė, "vynuogės" — A. Žilytynienė, "indėnė" — A. Narušytė. Dabar tėvai ruošiasi kartūnų vakarui ir jau gavo pirmą paramą 15 dol. iš visuotinio A. Patamsio.

• **Tautos Fondo** Hamiltono sk. valdyba nuo kovo mėn. 1 d. pradėjo vaji. Pereitais metais, iš 2 tūkst. asmenų kolonijos, centrai buvo pasiūsta 1600 dol. Šiemet šią sumą norima dar viršyti, suruošiant rugsėjo mėn. 18 d. Tautos šventės minėjimą su programa.

• **Mergaičių choro** krikštynos rengiamos kovo mėn. 14 d., dalyvaujant Toronto Gintaro šokėjams. Taip pat bus pagerbtas sol. V. Verikaitis, jo 25 m. muzikinio gyvenimo proga. Koncertas įvyks 3 val. p. p. Scott Park gimnazijos salėje. (kb)

PARDUODAMAS gerai veikias 16 vienetų motelis su 6 kambarių gyv. namu prie judraus kelio No. 1 prie Trentono, N. J. Dabartiniai šeimininkai išeina į pensiją. Teirautis adresu: Mineika, Mounts Brik Motel, Rt. 1, Trenton, N. J. 08648. (18-21)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ